BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF R.SEL.DT.-REF.DIV.
COPLEY SQ.
BOSTON 16, MASS.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 19 | Redakcija: GLenmore 5-7281 | ANTRADIENIS, (Tuesday), KOVO (MARCH) 11 D., 1952 M. | Administracija: GLenmore 5-7068 | 10 CENTŲ

LENKTINIUOJA Į PREZIDENTO KEDĘ

Concord, N. H. — Prieš pirminius rinkimus New Hampshire senat. R. Taftas tris dienas skubiai važinėjo po įvairias vietoves, stengdamasis kuo daugiausia rinkėjų patraukti į savo pusę. Visur jis sakė kalbas ir stengėsi su rinkėjais užmegsti betarpišką ryšį. Su juo važinėję reporteriai apskaičiavo, kad jis į minutę paspausdavo ranką bent 25 asmenims. Pagrindinę kalbą Taftas pasakė New Hampshire sostinėje Concord, kur puolė dabartinę vyriausybę, kad ji slegiantį kraštą perdideliais mokesčiais ir savo socialistinėmis tendencijomis darantį pavojų piliečių laisvėms. Jo konkurentas čia yra gen. Eisenhoweris. Apklausinėjimas buvo parodęs, kad Eisenhoweris turi kiek daugiau šalininkų. Bet manoma, kad šios savo kelionės metu Taftui pavykę savo šalininkų skaičių padidinti. Viso jis kalbėjo 30 vietų. Panašias keliones po New Hampshire atliko ir kitas Tafto konkurentas Harold Stassen bei išėjęs į varžytynes su Trumanu demokratų partijoj senat. E. Kefauver. Pastarajam ir Trumanui nauju varžovu senat. McCarran dar nori išstatyti senat. R. B. Russell (Georgia).

N. Morris, prez. Trumano paskirtas išvalyti administraciją, ruošiasi pareikalauti iš šimtų valdininkų žinių, iš kur ir kokias jie gavo pajamas.

SKILIMAS DARBO PARTIJOJ DIDĖJA

Londonas.— Nuomonių skirtumai tarp Attlee vadovaujamojo Darbo partijos nuosaikiojo sparno ir Bevano kairiojo sparno tiek išsiplėtė, jog dalyką turės spręsti partijos vykdomojo komiteto tam tikras 27 narių teismas. Kairieji kaltina Attlee ir jo šalininkus, kad tie ginklavimosi reikalams paaukoję socialistinius tikslus. Dėl to Bevanas ir jo šalininkai parlamente atsisakė klausyti partijos lyderio Attlee ir praėjusį kartą nebalsavo, kai darbo partija buvo pasiūliusi pareikšti Churchilliui nepasitikėjimą už tai, kad laiku neįvykdoma apsiginklavimo programa. Tą programą yra paruošęs, būdamas min. pirmininku, pats Attlee ir ją tebepalaiko ir dabar. Dabar bus sprendžiamas klausimas, ar Bevanas sulaužė partijos discipliną ir, rastas kaltu, gali būti pašalintas iš partijos. Bet to norėtų abi pusės išvengti, nes tai suskaldytų partiją ir bent dešimčiai metų darbiečiams neliktų perspektyvų sugrįžti į valdžią.

PINAY KABINETĄ SUDARYTI PAVYKO

Ar pavyks gauti naujam kabinetui parlamento pritarimą, dar neaišku.

Paryžius. — Pinay pavyko sudaryti naują Prancūzijos ministerių kabinetą. Bet dar lieka gauti parlamento pritarimą. Jei parlamente Pinay laimės, tai bus dvidešimtoji Prancūzijos vyriausybė nuo karo pabaigos. Naują kabinetą sudaro 16 narių, kurie yra beveik visi jau buvę ministeriai ir priklauso daugiausia vidurio partijoms. Nepriklausomas yra tik darbo ministeriu pakviestas P. Garet. Jei Pinay parlamento pritarimo nepavyktų gauti, tai kraštas eitų tolyn infliacijos ir bankroto kryptimi, kas Prancūzijos kaip didžiosios valstybės ir Vakarų sąjungos nario reikšmę padarytų labai abejotinos vertės. Perspektyvos gauti parlamento pritarimą Pinay yra dar nepaaiškėjusios. Aišku tik viena, kad vidurio partijos turės sutelkt visas savo pajėgas, nes opozicija bus neabejotinai didelė.

PER 3 METUS Į VAKARŲ BERLYNĄ PABĖGO 200,000 ASMENŲ

Berlynas. — Berlyno vokiečių įstaigos paskelbė, jog per trejus metus, kai buvo pakeistos pabėgėlių priėmimo taisyklės, iš sovietinės Vokietijos zonos į vakarietiškąją Berlyno dalį pabėgo ir paprašė prieglaudos arti 200,000 asmenų. Pabėgėliams priglausti vakarinėje Berlyno dalyje yra 42 stovyklos, bet jų nepakanka. Daugelis pabėgėlių yra radę prieglaudą privačiuose namuose.

BĖGA ČEKŲ PASIENIO SARGYBINIAI

Nuernbergas. —Amerikiečių įstaigos pranešė, kad į Vokietijos amerikiečių zoną šiomis dienoms perbėgo šeši Čekoslovakijos pasienio sargybiniai. Šiuo metu jie apklausinėjami amerikiečių saugumo organų.

Tikrasis priešas ne bankrotas, bet komunizmas sako Trumanas

Washingtonas. — Prezidentas Trumanas pasakė per radiją kalbą, kurioj skatino krašto gyventojus paremti jo pasiūlymą kongresui, kad užsienio paramai būtų paskirta 7,900,000,000 dolerių. Prezidentas pasisakė prieš jo plano kritikus, nurodydamas, kad kalbomis apie taupumą norima ne tiek palengvint mokesčių naštą, kiek pakreipti rinkimus savo naudai. Bet, Trumano nuomone, laimėti kovą su komunizmu yra svarbiau ,kaip laimėti bet kokius rinkimus. Kas rinkimų laimėjimą stato pirmesnėn vieton kaip patį tautos saugumą, tas iš tikro remiąs komunizmą, nors žodžiais ir kažin kaip jį pultų. Jei kongresas reikalaujamų lėšų nepaskirsiąs, tai amerikiečių ateinančioms kartoms būsiąs paliktas sunkus palikimas, jei jos dar ir galėsiančios laisvame pasaulyje gyventi. Už ateitį atsakomybė krintanti dabartinei kartai. Nuo kongreso sprendimo daug priklausys, ar karo galima bus išvengti. Kartu prezidentas užtikrino, kad sąmatos sumos nėra iš oro pagautos, bet nustatytos po ištisų mėnesių rūpestingo klausimo tyrimo. Be to, jos sudaro tik 2,5% krašto metinių pajamų.

Tikrasis JAV priešas esąs ne bankroto pavojus, bet komunizmas. Ir jis galės laimėti, jei jis turės progos laisvąsias tautas vieną po kitos praryti. Dėl to laisvosios tautos privalo susijungti ir savitarpine pagalba sudaryti pakankamą komunistiniam pavojui atsispirti pajėgą. JAV turi gerus sąjungininkus, bet jau ir dėl savo pačių saugumo amerikiečiai privalo tuos sąjungininkus paremti, kad jie būtų pajėgus gintis, nes jų apsigynimas yra kartu gynimas ir JAV. Visų laisvųjų tautų likimas yra artimai susijęs. Jei komunistai galės laisvąsias tautas vieną po kitos praryti, Amerika neteks draugų bei pagalbinių šaltinių ir pati atsidurs mirtiname pavojuje. O tuo atveju tektų imtis tokių priemonių, kurios iš tikro vestų kraštą į bankrotą ir priverstų visą gyvenimo būdą tiek pakeisti, kad jis niekuo jau nebeprimintų amerikietiško gyvenimo pūdo.

JAV MISIJA RUOŠIAS Į ISPANIJĄ

Washingtonas. — Apie šio mėnesio pabaigą JAV misija ruošiasi vykti į Ispaniją, su kuria bus vedamos derybos dėl laivyno ir oro pajėgų atramos punktų, kurie būtų panaudoti karo atveju. Tokių didelių bazių statybos kaip Prancūzijoj ir Afrikoj čia nenumatoma, bet manoma, jog būtų pagerinti uostai ir keliai bei geležinkeliai. JAV specialistai yra nuomonės, kad Ispanijos susisiekimo tinklas yra gana menkas, tad, jo nepagerinus, bazės Ispanijoje turėtų maža vertės. Ar JAV aprūpins Ispaniją ginklais, priklausys nuo to, ko Ispanija už duodamas koncesijas reikalaus. Bet amerikiečiai yra nuomonės, kad daugiau naudos būtų pirmoj eilėj imtis susisiekimo tinklo statybos, kas prisidėtų ir šiaip prie Ispanijos ūkinės padėties pagerinimo. Karinės sąjungos su Ispanija klausimas į šias derybas nenumatoma įtraukti. Taip pat Ispanijai pagalba nenumatoma susieti su politiniais klausimais ir vidaus politinių reformų iš Franco vyriausybės nesiruošiama reikalauti.

SOVIETAI BAUDŽIA UŽ "NETINKAMAS" REPARACIJAS

Berlynas. —Sovietai nubaudė Rytų Vokietiją 84 milijonais markių, kad ji reparacijas mokėjusi menkavertėmis medžiagomis arba ne laiku reparacijų sąskaiton tiekiamas medžiagas pristačiusi. Tokių pavėlavimų rasta net 250 atvejų. Sovietai nesutikę nustatyto pristatymo pratęsti net keletai dienų. 90 atvejų buvę pristatytos menkos rūšies medžiagos, neatitikusios Sovietų nustatytų reikalavimų. Paskirta bauda turi būti apmokėta ligi šių metų birželio mėn. 30 d. naujais reparacijų kiekiais. Rytų Vokietijos pareigūnai skundžiasi, kad jie nepajėgia Sovietų reikalavimų patenkinti, nes jau ir šiaip tik papildomomis pamainomis ir "laisvanorišku" darbo prailginimu ligi 16 val. į dieną terminai esą galima išlaikyti.

NAUJAS PABĖGĖLIS IŠ LIETUVOS

Chicaga. — "Draugas" praneša, kad į JAV atvyko tik rugp. 5 d. iš Lietuvos pabėgęs vokiečių kilmės K. Bobertas. JAV pasiekęs slaptai ir dabar imigracijos įstaigos pareigūnų tiriamas. K. Bobertas kilęs nuo Širvintų. Ieškoma jį pažįstančių asmenų. Kreiptis galima į Lietuvos konsulą Chicagoje (Lithuanian Consulate, 30 N. La Salle St., Chicago, Ill.)

McCarthy klausimas senate

Washingtonas. — Kai kurių senatorių iškeltą klausimą, kad senat. McCarthy būtų pašalintas iš senato, komisija perdavė senato plenumui, kuris nuspręs, ar dalykas turės būti toliau tyrinėjamas.

SOVIETAI GINKLAMS SKIRIA 113 MILIARDŲ

Maskva. — Sušauktai posėdžio Sovietų Aukščiausiai Tarybai— savo rūšies bolševikiniam parlamentui — vyriausybė pasiūlė priimti šių metų biudžetą, kuriame 113,800,000,000 rublių numatyta ginklavimosi reikalams. (Skaičiuojant nominaliu kursu rublį po 25 centus, būtų 28,450,000,000 dolerių). Tai didžiausios Sovietų biudžetinės sumos, taikos metu paskirtos kariniams reikalams. Praėjusiais metais kariniams reikalams biudžete buvo paskirta 96,355,000,000 rublių.

Pastebėtina, kad nominaliai 25 centų vertės sovietinis rublis nėra dar tikras Sovietų ginklavimosi matas. Reikia atsiminti, kad Sovietuose pragyvenimo standartas yra daug žemesnis, darbininkams ir kareiviams atlyginimas nepalyginamai mažesnis kaip JAV ar kitur Vakaruose. Tad ir gamybos išlaidos daug dėl to žemesnės. Juo labiau, kad sovietuose plačiai naudojamas priverčiamasis darbas, kuris visai neapmokamas, o tiek tepareikalauja išlaidų, kiek reikia išleisti varbo vergų gyvybei palaikyti.

ABI PUSĖS PAJĖGIOS PRADĖTI OFENSYVĄ

Seulas, Korėja.— JAV 8-sios armijos vadas gen. Van Fleet pareiškė, jog Korėjoj abi pusės yra tiek pasiruošusios, kad pavasarį gali pradėti naują ofensyvą. Šiaurės korėjiečiai ir kiniečiai turi Korėjoj apie 900,000 vyrų, iš kurių apie 450,000 pačiame fronte. Van Fleet nuomone, komunistai Korėjoj turi daugiau kaip Jungt. Tautos kareivių, ginklų ir lėktuvų. Vis dėlto generolas yra nuomonės, kad jie staigiai nepradės ofensyvos, kaip pradėjo praėjusiais metais nepasisekusią ir ir labai didelių nuostolių jiems padariusią ofensyvą. Van Fleet yra įsitikinęs, kad Jungt. Tautų pajėgos yra pilnai pakankamos paversti niekais visus komunistų užsimojimus. Tam reikalui yra sutelkta pakankamai karių, ginklų ir municijos.

Paskirta literatūros premija

LAIMĖJO PULGIS ANDRIUŠIS

New Yorkas. — Šeštadienį, kovo 8 d. Liet. Rašytojų Draugijos paskirta jury komisija, kurią sudarė J. Brazaitis, B. Brazdžionis, A. Merkelis, A. Vaičiulaitis ir St. Zobarskas, paskyrė

1500 dol. premiją,

kurią sudėjo Venecuelos lietuviai, už geriausią 1951 m. išleistą knygą Pulgio Andriušio "Sudiev, kvietkeli."

Laureatas Pulgis Andriušis gyvena Australijoje ir ten savo knygą išleido. Premijos įteikimo iškilmės ir literatūros vakaras įvyks Chicagoje kovo 30 d.

Italijoje policija turėjo apsupti ir nuo minios saugoti Pietro Badoglio (viduryje). Didelis būrys moterų, karo metu našlių, apsupo jį šaukdamos "žmogžudys!" Pietro Badoglio antrojo pasaulinio karo metu vadovavo italų karinėms pajėgoms. Jis tarėsi ir dėl kapituliacijos 1943 m.

JAV jūrų akademijos kapitonas McDonald įteikia West Point akademijos atstovui paminklinę lentą. West Point švenčia 150 metų savo gyvavimo sukakti. Jos kariūnų korpusą dabar sudaro 2,400 vyrų.

PREZIDENTO LAIŠKAI JAUDINA KONGRESĄ

Washingtonas. — Prieš išvykdamas į Floridą atostogų, prez. Trumanas pasiuntė du laiškus, kurie kongreso sluogsniuose sukėlė didelio susijaudinimo.

Laiške atstovų rūmų komiteto, kuris tyrinėja neteisėtumų teisingumo departamente klausimą, pirmininkui Chelf prezidentas pranešė, jog jis įsakęs neišduoti komisijos reikalautų departamento dokumentų. Prezidentas pažymėjo, jos jis pats lygiai suinteresuotas, kad neteisėtumai būtų išaiškinti, jei jų yra. Bet komisijos reikalavimas einąs per toli ir jis, atitraukdamas nuo tiesioginio darbo šimtus valdininkų, tik rimtai sutrukdytų vyriausybės darbą.

Antrame laiške, pasiųstam viceprezidentui Barkley, Trumanas smarkiai pasisakė prieš tuos, kurie nori sutrukdyti jo pasiūlyto mokesčių įstaigų reorganizacijos plano priėmimą. Prezidentas nurodo, kad ypač respublikonai daug kalba apie kovą su korupcija. Bet kai yra pasiūlytas planas jai užkirsti kelią, tai pasirodo daugiau susirūpinę savo politiniais tikslais, negu gera administracijos sistema.

Prezidento laiškai sukėlė gyvą reakciją. Chelf, pripažindamas, jog prezidentas yra įsitikinęs, kad tokia laikysena bus kraštui naudingesnė, pats vis dėlto mano, kad komisijai tie dokumentai reikalui tinkamai ištirti yra reikalingi. Jo žodžiais, jei nori antis medžioti, tai reikia eiti ten, kur yra antys. Kitaip tariant, norint susekti nusikaltimus ,reikia patikrinti dokumentus.

Mokesčių įstaigų reorganizacijos plano priešininkai ypatingai pasipiktinę dėl prezidento priekaišto, kad jie iš tikro neturį nuoširdaus noro kovoti su korupciniais reiškiniais, o apie tą kovą kalba tik politinės propagandos sumetimais.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Prancūzai ruošiasi greitu laiku suvaržyti Sovietų diplomatų judėjimo laisvę.
- Gen. Eisenhowerio vyriausias štabas paskelbė, kad Vakarų sąjungininkų pajėgos Vokietijoje šiais metais atliks bendrus manevrus. Apie manevruose dalyvaujančių karių skaičių ir manevrų laiką kol kas nepranešama.
- Korejos paliaubų derybose nepasiekta jokios naujos pažangos. Įvykusiuose posėdžiuose komunistų atstovai piktai puolė Jungt. Tautų delegaciją dėl tariamai blogo elgesio su savo belaisviais.
- Vakarus pasiekusiomis žiniomis, R. Slansky ir apie 20 kitų suimtų Čekoslovakijos komunistų vadų buvo nuvežti į Maskvą, kur priversti padaryti "prisipažinimus" ruošiamai didelei viešai bylai. Dabar grąžinti vėl į Pragą. Manoma, kad tai bus didžiausia "parodomoji" byla nuo 1936 m. garsiosios Maskvos bylos.
- Žiniomis iš sovietinės Vokietijos zonos, komunistinė "liaudies policija" visoje zonoje turi savo žinioj 50,000 šnipų, kurių didelė dalis į šią tarnybą įtraukta prievarta.
- Australijoj aptikti urano rūdos klodai. Inspektuojantieji šią Australijos urano sritį JAV specialistai pareiškia, kad urano ištekliai ten yra gana žymūs ir JAV dės pastangų jo iš Australijos gauti.
- Pranešama, jog Europos gynybos sutartis tarp Vakarų Europos valstybių galės būti pasirašyta apie kovo mėn. pabaigą.
- Italų žinių agentūra praneša, kad Sovietai prie Baltijos krantų vykdo raketinių sviedinių bandymus. Agentūros pranešimu, sviediniai pasiekia tokį nuotolį, kad karo metu Sovietai iš Baltijos jūros galėtų apšaudyti Ruhro pramonę.

Prasiveržusieji pro geležinę uždangą pasakoja

Komunistų propaganda ir lietuvių priešinimasis

Kad ir kokia auksaburnė būtų ta komunistų kalba apie jų santvarkos gerumą ir apie jų plačiosios tėvynės rojų", pats gyvenimas ir jo kietoji tikrovė įtikina visiškai priešingai.

VIENAIP KALBA, BET KITAIP YRA

Tūkstančiai sovietų armijos kareivių, kurie pervargę, nuplyšę ir išalkę vilkosi per Lietuvos žemę, plėšikaudami ir gąsdindami ramius gyventojus, net komunistiškai nusiteikusiems, ne kam galėjo patikti. Vėliau, kai frontas baigėsi Vokietijoje, ir buvusieji karo sąjungininkai, britai, amerikiečiai ir prancūzai, pasidalijo Berlyną, lietuviai matė, kaip vokiečių turtas, net paprastas durų rankenas ar kitas smulkmenas, dideliais prekinių traukinių transportais keliavo į Tarybų Sąjungą.

Ir tai dar ne viskas. Lietuvos miestuose, miesteliuose ir kaimuose apsistojusieji tarybiniai kareiviai ir enkavedistai, šioje "mažojoje Amerikoje", kaip jie vadino ir dabar dar tebevadina Lietuvą, plėšė viską, kas dar nebuvo išplėšta.

"VATINKOS", BREZENTINIAI BATAI IR "LAŠINIŲ FABRIKAI"

Dar vėliau, iš Rusijos gilumos pasipylė ištisi pulkai alkanų kolchozininkų, kurie, iš savo kareivių sužinoję, kad Lietuvos ūkininkai dar turi gerai pavalgyti ir, gražiai prašant, dar ir lašinių bryzelį atpjauna, prekiniais traukiniais, ar ant jų stogų, atvažiuodavo iš labai tolimų vietovių:

Savo įprastinėmis "vatinkomis" apsirengę, pajuodavę nuo vargo ir išbadėję, brezentiniais batais apsiavę, jie klampojo ir rudens purvą ir mynė žiemos sniegą, kartais net varu versdami ūkininkus jiems duoti maisto.

Šituos vaizdus lietuviai matydami, tiek mieste, tiek kaime negalėjo patikėti partijos siunčiamiems ir enkavedistų durtuvais komunistinės tvarkos agitatoriams, kaip pradžioje, taip ir dabar lietuviai, kad ir labai kolchozų ar fabrikų "disciplinos" suspausti, vistiek savo artimesniųjų tarpe neiškenčia nepasijuokę — iš savo "valdytojų."

Ypačiai garsiai per visą kraštą nuaidėjęs yra pasijuokimas iš ruselių, kai jie sako, jog pas juos visko yra, net ir lašinių fabrikų esama.

— Taip, taip. Bet pas mus kiekveinas ūkininkas anksčiau, kolei čia jūsų nebuvo, turėjo net po kelis lašinių "fabrikus" — atsako lietuvis ūkininkas, galvodamas apie kiaules.

AMERIKA — VIENINTELĖ VILTIS

Žmonės dirba sukandę dantis, bet širdyje vistiek savo galvoja ir vis laukia, kad kokios permainos ateis. Amerika, amerikonai, kurie komunistų lūpose vien "darbo klasės išnaudotojus" reiškia, lietuvių yra vienintelė viltis. Tada, kai sovietai savo spaudoje pranešė, jog numušę amerikeičių lėktuvą viršum Baltijos jūros, daugelis širdžių lengviau atsiduso. Mat, jie jokių kitų žinių apie užsienį negauna, o ta žinia, jog amerikiečių lėktuvas skraidė netoli Lietuvos, jiems suteikė vilčių.

Kiti tuojau pradėjo kalbėti, kad štai, tie vargai jau baigsis, vieną naktį kad užlėks amerikonai, kad ims duoti sovietams, tai tik dulkės iš jų parūks. Ir vėl Lietuva bus laisva. Bet tai tebuvo tik kalbos. Jos, tiesa, kiekvieną kartą vis naujai uždega nepalūžti tame varge, bet ir paskui, nesulaukiant nieko konkretaus, laužia viltį.

Vidinis pasipriešinimas lydi lietuvį visur: ar jis savo darbo brigadoje vargsta rugių pabarėje, ar išvarytas arti kolchozo žemės, ar vėliau, ant arklio pakinktų ar lanko užkabinus raudonas vėliavas, jis raudonojoje gurguolėje važiuoja miestelin, veždamas pyliavas valdžiai.

Stalinui ir Paleckiui prisiuva barzdą

Ypač miestų darbininkai, kurie komunistinių švenčių metu yra verčiami dalyvauti eisenose su vėliavomis ir "darbo žmonių" portretais ar įvairiais transperantais, dažnai padaro net stambių pasipriešinimų. Pavyzdžiui, čia jau po poros valandų reikia išžygiuoti kolonoms, o Stalinui ar Paleckiui ar kuriam kitam "vadui" kažkas, nežinia kaip prisikraustęs prie po užraktu laikytų "šventenybių", "vadui" akį "išbedęs" ar barzdą pripiešęs.

Šitokie, kad ir mažo pobūdžio, "sabotažai" vėliau jau darėsi neįmanomi, nes buvo paskirtos didelės bausmės. Tada jau mažėjo ir tokie atsitikimai, nes nenorėta dideliais dalykais rizikuoti.

Pradžioje, kai dar viešai buvo leidžiamas Lietuvos himnas, Kretingoje sykį mokiniai iškilmių metu, giedant sovietų himną, ne tik kepurių nenusiėmė, bet ir neatsistojo "ramiai", kaip auklėtojo buvo sukomanduota. Tik, kai Lietuvos himnas suskambėjo, gimnazistai vienu mostu nusiėmė kepures ir kariškai išsitempė pagarbos ženklan.

Partijos pareigūnai buvo užvedę tyrinėjimą, bet kai visi gimnazijos berniukai taip elgėsi, tai nebaudė visų, tik mokyklos politrukas gerai išbarė juos. Jei vienas kuris būtų taip pasielgę, tai tikrai jis jau būtų tos mokyklos daugiau nematęs.

IŠ STALINO LIKO TIK SKUTELIAI

Ten pat vėliau buvo ir toks įvykis pirmosios gegužės šventės proga. Kai reikėjo mokiniams išeiti su transparentais, sakančiais "Dėkojame už nemokamą mokslą", paaiškėjo, kad iš jo tik skuteliai telikę.

Taip klasės ir išžygiavo paradan be padėkos. Vėliau buvo pravesta kvota, bet nieko nesužinota. Mokiniai vienas kito neišsidavė.

— Kai ateini į klasę, jau iškart tau pranešama, su kuo draugauti, su kuo ne, — sako lietuviai žvejai, kurie Lietuvoje nemažai laiko yra praleidę mokyklos suole.

Pasirodo, klasėse yra po du ar tris šnipukus, komjaunuolius, kuriems yra pavesta visus sekti ir pranešinėti.

NENORI RAŠYTIS Į KOMJAUNUOLIUS

Panevėžyje pradžios mokykloje 1950 m. mokslo metu buvo toks įvykis. Kai mokytoja, kuriai buvo pavesta vaikus surašyti į pionierius, po ilgų pastangų įsitikino, jog niekaip negali vaikų perkalbėti, liepė rašyti diktantą. Jo tekste ji buvo įmaišiusi sakinį: "Aš noriu būti pionierius". Tik retas kuris nesuprato mokytojos vyliaus ir parašė, gi dauguma padėjo plunksnas ir nerašė.

Tai tik mažas pavyzdys. Net ir jauniausioje lietuvių atžaloje gimsta ir stiprėja pasyvus pasipriešinimas. Tokiais ir panašiais atvejais tenka atsakyti tėvams. Juos mokytojai kaltina, kad jie daro vaikams įtaką, kad skiepija jiems "buržuazines sėklas."

STRIBAI — VAIKŲ PABAISA

Daugelis vaikų, nors jie ir nežino, kaip jų tėveliai anksčiau gyveno savo namuose, ką valgė ir kaip buvo apsirengę, bet jie jau matė, kaip enkavedistas, ar istrebitelis siautėjo jų namuose. Jis savo akutėmis matė, kaip kareivis su šautuvo buože daužė jo motiną, kurios sijono įsikibęs jis laikėsi, kareivio išsigandęs. Jis girdėjo motinos šauksmą, kai ją kareivis niekino, jis matė ir tėvelio baimę, kai, kaime subraškėjus, jis bėgo į pakluonę ir miškelį slėptis.

Trys lietuviai žvejai, kurie prieš pakliūdami į laisvąjį pasaulį, turėjo daug progos pamatyti lietuvišką kaimą, pasakoja, kaip vaikai, išgirdę svetimus žingsnius priemenėje, slepiasi po stalu ar lova, šaukdami:

— Stribai!

PARTIZANAI

Pasyvi lietuvių kova prieš naujas idėjas yra dažnai paremiama ginklu. Partizanai, kurie pirmaisiais metais buvo gausūs savo narais ir turėjo pakankamai ginklų, šimtais kartų sudrausdavo enkavedistus, plėšiančius žmones, išvaikydavo juos iš susirinkimų, kuriouse jie vertė žmones rašytis į kolchozus ar skirti pinigus taip vadinamoms "valstybinėms paskoloms".

Partizanai daug kur ateidavo savo krašto žmonėms į pagalbą. Jie ir šposauti su komunistais mėgdavo. Kartais užpuola juos, atima iš jų maistą ar ginklus ir vėl pranyksta. Bet didžiulės enkavedistų masės, kurios paskutiniais metais užplūsdavo Lietuvą, ypač tas vietoves, kur partizanai prisilaikydavo, ir žiaurios jų priemonės, partizanams neleidžia ilgiau tos taktikos laikytis.

Dabar partizanai yra susimetę į sunkiausiai enkavedistams prieinamas vietas, ir žiemos metu beveik bando nesirodyti. Pėdsakus, kuriuos, kad ir labai atsargiai eidamas, paliksi sniege, sunku beruslėpti. Todėl prieš žiemą jie apsirūpina maistu, kad žiemos metu nereikėtų jo ieškoti ir savo gyvybes statyti pavojun; jie daugiausia pasireiškia tik sniegui pranykus.

Gyventojus vis labiau įjungiant į kolchozus, mažėja galimybės ir partizanams išsilaikyti, nes vis atsiranda naujų sunkumų su maistu. Gyventojai, patys nieko neturėdami, negali ir su partizanais pasidalinti.

Taipgi mažėja ir partizanų ginklų atsargos. Turėtosios granatos ar kita sprogstama medžiaga per ilgą slapstymąsi po įvairias drėgnas vietas jau pasidarė nebe taip veiksminga.

MASKVĄ DAR PABAIDYSIM

Granatos, kurios tarnauja ne tik priešo lizdui sunaikinti, bet ir patiems partizanams susisprogdinti, kad nėra vilties išlikti gyviems, dažnai tesprogsta tik dvi iš dešimties.

Ginklų stoka, jei ne kitos aplinkybės, ateityje dar labiau apribos partizanų veiklą, kuri nuo pat okupacijos pradžios kruvinai atsiskaitinėjo su pavergėjais, galima sakyti, pagrindu "akis už akį".

— Nors Maskvos ir nenugriausime, bet juos dar pabaidysime" — sako dabar partizanai Lietuvos, susitikdami su gyventojais.

NAUJŲ AMŽIŲ VERGAI

Vašingtonas. — Jungtinių Tautų ekonominių ir socialinių reikalų taryba išleido surinktą dokumentinę medžiagą apie sovietinio vergų darbo sistemą. Įrodyta, kad iš Vengrijos per pastaruosius 1951 m. šešis mėnesius Rusijon buvo išgabenta 20 tūkst. asmenų, o dešimtys tūkstančių kitų "nepatikimų" pasiųsta į sovietines priverčiamojo darbo stovyklas. Bulgarijoje priverčiamosios stovyklos skaičiuojamos dešimtimis, o priverčiamasis darbas yra įstatymais paremtas. Čekoslovakijoje darbo stovyklų gausu ir rytinėje Vokietijoje: vien tik urano kasyklose, Saksonijoje, dirba apie 400 tūkst. deportuotų vokiečių.

AUKSO MEDALIAI VERGIJOS RĖMĖJAMS.

Muenchenas, Vokietija. — Buvęs Kolymos priverčiamų darbų stovyklos kalinys, ukrainietis dr. Mlakowy pasiuntė atvirą laišką visiems "Stalino taikos aukso medalio" gavėjams, jų tarpe raudonam Canterbury dekanui Johnsonui ir prof. Joliot Curie, kad atkreiptų jų dėmesį, jog jų medaliai gali būti pagaminti iš aukso, kurį iškasė sovietinio režimo darbo vergai. Kolymos stovyklos kaliniai dirba didžiausiose Rusijos aukso kasyklose.

VISUOTINIO KARINIO APMOKYMO PLANAS GRĄŽINTAS KOMISIJAI

Washingtonas. — Atstovų rūmai 236 balsais prieš 162 nutarė visuotinio karinio apmokymo planą grąžinti gynybos komisijai. Manoma, kad šiais metais prie šio plano daugiau nebus sugrįžta.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA

PRANCIŠKONŲ SPAUDOS CENTRAS BROOKLYNE

AMŽINAJAI RĖMĖJAI,

Anna Eisminski,

Indiana Harbor, Ind.

aukojusiai 100.00 dol.

T. Just. Vaškys, O.F.M.

Provincijolas

Italų spauda apie Lietuvą

Visa didžioji Italijos demokratinė spauda paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, o kai kurie laikraščiai įdėjo ir platesnius straipsnius apie Lietuvą.

"L'Osservatore Romano", Vatikano oficialus organas, įsidėjo straipsnį apie lietuvių poetus tremtyje. Parinkti pavyzdžiai, kurie vaizduoja graudžią dabartinę Lietuvos padėtį, pasiilgimą laisvės ir viltį jos susilaukti. — Krikščionių demokratų partijos organas "Il Populo nurodo, kad bolševikai kesinosi Lietuvą užimti jau nuo 1918 m. Per antrąjį karą Lietuvą okupavusi Sov. Sąjunga ieško tam pateisinimo, bet be pasekmių. Nei viena valstybė, išskyrus Olandiją ir Švediją, nėra pripažinusios Lietuvos okupacijos. Katalikiškos Akcijos dienraštis "Il Quotidiano" įspūdingu straipsniu nupasakojo katalikų persekiojimą Lietuvoje ir atkaklų lietuvių pasipriešinimą. — Labai plačiai skaitomas savaitraštis "L'Ora dell'Azione" parašė apie Lietuvos kančias kaip kaltinimo aktą bolševizmui; tylėti dėl to daugiau negalima. — Didžiausią tiražą Italijoje turįs savaitrraštis "Orizzonti" išsamiai aprašė lietuvių partizaninį pasipriešinimą. Straipsnis pailiustruotas partizanų nuotraukomis.

Labdaringų JAV draugijų šelpiami vaikai Europoje. Tarp tų draugijų žymią vietą užima JAV katalikų NCWC.

Mrs Anna Streit iš Orange, N. J. gavo žinią, kad jos vyras Lt. John Streit yra tiap pat belaisvių sąraše, kurį komunistai naujai įteikė. Ji laiko savo vyro fotografiją ir 5 mėn. sūnelį.

Kino artistas Jimmy Stewart, apsirenges tokiais pat klauno rūbais, kuriuos jis dėvėjo paskutinėje savo filmoje, atėjo palinksminti mažųjų ligoniukų Belleveu Hospital, N. Y.

DĖL SUSIPRATIMO SU LENKAIS

"Dirva" 1952. 2. 28 str. "Lietuvių lenkų santykiai" rašo:

"Kad su lenkais reikia santykius palaikyti, ypatingai šiuo metu, turint vienodus tikslus prieš bendrą okupantą, šiandiene nereikia niekam įrodinėti. Bet tie geri santykiai neturi būti užmegsti, kaip kas begalvotų sąmoningais nutylėjimais, atvira mūsų nuolaida, ar t. v. realiosios politikos išskaičiavimais. Ne. Vienokiame ar kitokiame susitarime su lenkais turi būti pabrėžiama —

1. bendradarbiavimas siekiant atstatyti laisvas Lietuvos ir Lenkijos valstybes,

2. sureguliavimas teritorinių ginčų, kur Vilniaus sritis turi būti paliekama tokioje padėtyje, kaip tai buvo išspręsta Suvalkų sutartyje,

3. pasižadėjimas ateityje pasitaikančius bet kokius ginčus spręsti taikiu būdu.

"Iš viešų ir neviešų pareiškimų galima susidaryti tvirtą nuomonę, kad nei pirmas nei trečias punktas tiek iš vietos, tiek iš kitos pusės kliūčių nesutinka. Tenka aiškiai patirti, kad vedant bet kokius pasikalbėjimus, kurie vestų prie pastovesnio susitarimo, lenkai antrąjį punktą nori apeiti, paliekant neaptartą. Mūsų įsitikinimu, to iš lietuvių pusės padaryti negalima. Mes savo teises turime ir toliau pastoviai ginti, o lenkai turi atitaisyti padarytą lietuvių tautai skriaudą."

Teisinga, kad pavergtiesiem tarpusavio santykiai reikalingi. Teisinga, kad pavergtuosius turi jungti bendra kova prieš bendrą priešą. Teisinga — pridėkim dar — kad vakarinės demokratijos nori pavergtuosius matyti einant išvien. Tačiau nepaslaptis, kad pavergtieji ambicijų bei pretenzijų turi ne mažiau kaip karą laimėjusieji. Jų nėra sumažinę, priešingai, greičiau išugdę. Bendradarbiavimą dėl dabarties sąlygoja išaiškinimu dėl ateities, ir čia prasideda tarpusavio kova vietoj būti svarstomi kovos metodai prieš bolševizmą, viešai turėjo kirtis rusai su ukrainiečiais, slovakai su čekais. Iš Vakarų demokratijos pusės daroma sugestijų, kad pavergtieji savo ginčo klausimus atidėtų, ik ibendras priešas bus nugalėtas, o susitartų tik dėl procedūros ginčo klausimam spręsti. Europipinio Sąjūdžio konferencijoj Londone buvo pasiūlyta ta prasme rezoliucija, būtent, kad ateity ginčai būtų sprendžiami arbitražo keliu, bet grafas Raczynskis ir kiti aštriai prieš ją pasisakė, ir grėsė lenkų pasitraukimas iš konferencijos, jeigu tokia rezoliucija bus priimta. — Šitas emigrantinio gyvenimo aplinkybes turime turėti prieš akis, siekdami ir bendradarbiavimo ir tam bendradarbiavimui unstatydami savąsias sąlygas.

Vokiečiams grąžinta Helgolando sala Šiaurės jūroje. Prieš karą ji buvo paversta tikra jūros tvirtove, atkreipta į Anglija. Anglai susprogdino visus karinius įrengimus ir povandeninių laivų slėpyklas. Norėta susprogdinti ir visa sala. Dėl vokiečių reakcijos nuo to susilaikyta. Salos grąžinimas visoje Vakarų Vokietijoje nubangavo dideliu džiaugsmu.

VARDAN DIEVO

MAŽŲJŲ MALDOS — paveiksluota maldaknygė, kurią parengė Kun. Stasys Yla, iliustravo dailininkas Paulius Augius. 66 originalūs paveikslėliai, etiliuotos maldos. Kaina $1.25. Kreiptis pas leidėją: **Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.**

SPAUDOS NAUJIENA

FAUSTO KIRŠOS

ŠVENTIEJI AKMENYS

DIDAKTINIAI EILĖRAŠČIAI

Išleista prel. Pr. M. Juro lėšomis. Gražus lail. J. Valiaus viršelis.

Galima gauti **"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, 21, N. Y.** Kaina 2 dol

DARBININKAS

THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
—BY—
FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Brooklyn, N. Y.	$5.50	Brooklyn, N. Y.	$5.50
Half year	$3.00	Pusei metų	$3.00
Foreign	$5.50	Užsienyje	$5.50

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PREZINDENTAS ANGAŽUOJASI

Prezidentas Trumanas pasakė kalbą į bolševikų pavergtus žmones per siųstuvą iš laivo. Čia pažymėtini du dalykai.

Viena, prie ligšiolinių Voice of America ir Free Europoe siųstuvų kovai prieš komunizbą sugalvotas naujas ginklas — plaukiojantis siųstuvas. Šitą iniciatyvą stiprinti kovos priemones reiria sveikinti. Radijo pranešimų į anapus uždangos stiprinimas reiškia stiprėjantį amerikiečių pasiryžimą pralaužti geležinę uždangą. Tai jau **ofenzyva** prieš anapus uždangos esantį komunistinį režimą, kuris tautoms ir žmonėms atėmė laisvę. Laisvė gi jau virsta principu, svarbesniu už nesikišimą į "vidaus reikalus", neutralumą ir taiką. Ofenzyva dėl laisvės yra pati pradžia pastangų įvykdyti tai, kas buvo žadėta visokiom chartom.

Antra, dėmesio verta, kad tokios iniciatyvos imasi Voice of America. Tai pačios Amerikos vyriausybės balsas. Tas balsas yra atsakingesnis už Free Europe, kuris yra formaliai privačios iniciatyvos organizuotas ir privačios atsakomybės balsas. Dar labiau sveikintina, kad šitai ofenzyvai angažuojasi **pats valstybės galva.** Tatai duoda daugiau orumo bei pasitikėjimo kovojantiems ir pavergtiems.

Tebus betgi čia pažvelgta į tą veiklą ir kritiškai. — Propagandos veikla išplaukia iš daugelio amerikiečių nuoširdaus tikėjimo, kad pavergtuose kraštuose siųstuvai gyventojus pasiekią ir kad tinkamai painformuoti, apšviesti ir nuteikti gyventojai galį patys pakeisti režimą. Mūsų įsitikinimu, abidvi prielaidos itin jau drąsios ir perdėtos. Okupuotuose kraštuose, kur bolševikai dar nesunaikino pasipriešinimo ir radijo priimtuvų neišrinko, balsai iš laisvės gyventojus pasiekia. Tą vargiai galima būtų pasakyti apie tuos kraštus, kur režimas siaučia jau per 30 metų. Į ten siunčiamas žodis dažniausiai lieka ore. Dar mažiau pagrindo tikėti, kad gyventojai patys gali pašalinti bolševikinį režimą. Amerikiečių saugumo žiniomis, bolševikai savo pusėje turį gyventojų ne daugiau kaip 20%. Pridėkim dar, kad šitas režimo šalininkų procentas yra tikrai dar perdidelis. Tačiau režimą, pagrįstą teroru, vis tiek neįmanoma pašalinti patiems gyventojams nei balsavimo keliu, nei revoliucijos. Viduje režimui sutelkta neapykanta tegali būti vaisinga kai režimą stuktels kas **iš šalies.**

Tad matant augančią vakarų propagandinę ofenzyvą, girdint valstybės galvą savo autoritetu jai angažuojantis, tegalima galvoti: tai daroma ne tik priešo nervams dilginti; ateis momentas, kad vakarai šiokiomis ar tokiomis priemonėmis paspaus komunistinį režimą iš šalies. Kitaip visa šioji propagandos akcija būtų tik pavergtų žmonių naujas suvedžiojimas ir vietoj brangiosios teisybės prekės, kaip ją pavadino prezidentas, teisybės ir laisvės ištroškusiems žmonėms už brangią kainą būtų pardavinėjamas jos erzacas.

Ateina Stalino įpėdinis

Vis laukiama Stalino galo. Lyg po jo mirties turėtų baigtis ir bolševizmo valdžia. Iš mažiausių smulkmenų Vakarų spauda daro išvadas, kad Stalinas jau jau prie galo. Dabar atkreipta dėmesio į tai, kad sovietinė spauda kuris laikas vartoja Stalino senas fotografijas. Esą nenori Stalino rodyti seno, tokio, kokis dabar yra. Toliau: Stalinas retai kur viešumoj rodosi, pusę laiko praleidžia kurorte. Dar rečiau prakalbas pasako. Esą per paskutinius keleris metus vos tris kalbas pasakęs.

Ypatingai spaudos dėmesį patraukė faktas, kad Stalino pernai 72 metų jubiliejus praėjęs tylomis. Jį triukšmingai minėjo satelitinė ir užsieninė komunistų spauda, bet Rusijoj spauda tylėjo. Dar reikšmingesnė pasidarė toji tyla, kai po poros savaičių su dideliu triukšmu buvo paminėta Malenkovo penkiasdešimtoji sukaktis. Jis buvęs pagerbtas kaip dar nė vienas iš Sovietų kitų didžiųjų. Iš to fakto spauda daro išvadą, kad norima visuomenę pripratinti prie tylos apie Staliną ir jį perkelti į eilę "šventųjų" — tokių kaip Leninas, o jo vietoje išvedamas prieš akis naujas žmogus, mažo ūgio, kresnas

kazokas Georg Maksimilianovič Malenkov.

1925 m. Stalinui buvo pristatytas jaunas Malenkovas. Stalinas iš karto jį įvertinęs ir įstatęs jį į įvaairias komunistines organizacijas, kad atliktų partinio vadovavimo pratybas. Ilgai buvo nežinomas ir ėjo vietines pareigas. 1935-6 m. Stalinas suuostė sau nepalankių žmonių tarp senųjų komunistų. Bijojo ir Jagodos vadovaujamo GPU. Savo partijos kadrų viršininkui Ježovui pavedė suorganizuoti antrą savos rūšies GPU. Ježovas suorganizavo. 1937 m. nuvertė Jagodą iš GPU viršininkų ir pats paėmė tą saugumo organizaciją į rankas. Malenkovas tada iškilo kaip Stalino ryšininkas prie Ježovo įstaigos. Ježovas siautėjo priešus likviduodamas. Buvo suimtas ir maršalas Bliucheris ir daabrtinis maršalas Rokosovskis. Prasidėjo politbiure reakcija prieš Ježovą. Malenkovas atidžiai stebėjo, katras sparnas stipresnis, ir ryžosi prisidėti prie Ježovo priešų. Savo buvusį draugą Ježovą išdavė, ir tas kaip sabotažininkas ir kenkėjas buvo sulikviduotas. Malenkovo protekcija pas Staliną, kuriam Malenkovas tada jau sekretoriavo, Ježovo vietoje atsistojo Berija.

Nuo tada Malenkovas kyla. Nuo 1938 m. jis jau Stalino sekretoriato šefas. Kilus karui su Vokietija suorganizuotas gynimo komitetas. Jame ir Malenkovas. Dar labiau jis iškyla, ginant Stalingradą. Paskui jis raudonosios kariuomenės "išlaisvintųjų" kraštų komisijos pirmininkas. Po karo jis min. pirmininko pavaduotojas, drauge su kitais dviem pavaduotojas Mikojanu ir Molotovu. Jisai dabar taip pat politbiuro, organizacinio biuro, sekretoriato narys. Po Lenino mirtiese partijos kadrai buvo Stalino rankose, dabar jie perduoti Malenkovui taip pat. Jo žinioje tokiu būdu yra apie 7 mil. partijos narių ir apie 20 mil. komjaunimo. Jo pusėje yra užsienių reikalų ministeris Višinskis, su kuriuo Malenkovas turi artimus ryšius nuo didžiųjų valymų meto; jo draugas yra Berija, kurį Malenkovas į šią vietą buvo įkėlęs; aukštieji kariuomenės žmonės

LAIŠKAS IŠ EUROPOS

maršalai Vorošilovas ir Rokossovskis yra jo šalininkai, nes jiems gyvybę išgelbėjo.

Tarp jo didžiųjų **konkurentų buvo du: Ždanovas ir Molotovas.**

Ždanovas už Malenkovą buvo tik šešeriais metais vyresnis. Po karo Ždanovas norėjo būti ideologu ir panaujinti leninizmo mokslą. Malenkovas liko opozicijoje: reikia, sakė Malenkovas, tik senas dogmas priderinti prie pakitusių politinių sąlygų. Malenkovas iš Stalino gavo laisvas rankas. Ždadovas 1948 m. sausio 1 d. staiga mirė. Jo laidotuvėse politbiuro nariai nedalyvavo. Net jo sūnus buvo atleistas iš vietos.

Liko tik Molotovas. Buvo laikas, kada Malenkovas bijojo Molotovo konkurencijos ir jo privengė. Esą Molotovui įsiteikti Malenkovas vedęs ir Molotovo sekretorę. Laikai pasikeitė, ir Malenkovas vestąją paleido; vedė kitą, baleriną, sykiu Maskvos universiteto vieną iš atsakingųjų personų. Pasakojama, kad Malenkovas mėgstąs Molotovą įgelti, ir rimtasis Molotovas sykį neiškentęs ir Malenkovą paklausęs: "Ar aš jums, drauge, ką padariau, kad jūs negalit manęs pakęsti?" — "Ne," atsakė Malenkovas. "Tai ką jūs turite man prikišti?" klausė toliau Molotovas. "Ogi kad jūs, drauge Viačeslav, dar nevirtote jokio valymo auka."

Dabar visi partijos įsakymai pasirašomi tik Stalino ir Malenkovo. Tiek funkcijų vienose rankose neturi nė vienas kitas pareigūnas, išskyrus patį Staliną. Šventėse pirmoji kalba tenka Malenkovui. Jis pasirodo lydimas Berijos. Kai Stalinas pasirodo, jį lydi Malenkovas. Malenkovas Stalino pavyzdžiu ir europiškais drabužiais nesivelka — tik rubaška.

Manoma, kad Stalinas pats norįs Malenkovą pasirinkti sau įpėdiniu. Malenkovas dar jaunas, dvidešimt su viršum skirtumas tarp jo ir Stalino, o Molotovas tik dešimčia metų už Staliną jaunesnis. Stalinas dar mirt, matyt, pats nesirengia. Ko jam skubintis — už jį trejais metais yra dar senesnis Churchillis, o be to jo tautiečiai išgyvena neretas ir iki šimto metų. Laisviesiems Vakarams ar pavergtiesiems kraštams irgi vistiek; ar valdo Stalinas ar kitas despotas.

Tikėti, kad režimas su jo mirtimi pasikeistų, nėra jokio pagrindo.

Ir tas pats Malenkovas, kandidatas į Stalino įpėdinius, savo tikėjimą reiškia tokį pat kaip Stalinas: "Ko moko mus istorija? Pirmas pasaulinis karas davė mums didžiąją spalių revoliucijos pergalę. Antrasis karas davė liaudies demokratinį režimą pietų ir vidurio Europoje ir didžiosios kiniečių tautos išsilaisvinimą. Ar gali būti abejojimų, kad trečiasis pasaulinis karas palaidos pasaulio kapitalizmą?"

Bolševikai kalba apie taiką, bet labiausiai mėgsta tokius vaizdus, kaip čia matome. Raudonosios Armijos dalinys eina pro Brandenburgo vartus Berlyne prie Karo paminklo vakariečių zonoje. Kai vakariečių reporteris nutraukė šį vaizdą, vienas vokietiis iš publikos pasakęs: "Tai yra dažniausia mūsų matomas vaizdas." Tokiais vaizdais laikosi ir Stalino režimas.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Kaip ruošiami Lietuvai aktoriai

Gal būt, ne vienam mūsų skaitančios visuomenės nariui bus įdomu žinoti, kaip dabar Lietuvoje ruošiami teatrams aktoriai, kur ir kokie teatrai yra ir apskritai teatrinis gyvenimas sovietiškoj Lietuvoj.

Kaip rašo "Tėvynės Balsas" nr. 24(74) 1951, lapkričio mėn. 30 d., Lietuvai aktoriai ruošiami jau nebe Lietuvoj, bet Maskvoje. Ten nuo 1947 m. Lunačarskio vardo teatrinio meno institute — vienintelio pasaulyje (?) — mokosi 32 lietuviai, būsimieji aktoriai, režisieriai, teatro kritikai ir kiti teatrinio meno specialistai. Studija sudaryta lietuviška, o jos vadovas yra stalininės premijos laureatas, nusipelnęs RTFSR liaudies artistas prof. V. A. Orlovas ir režisieriai — dėstytojai docentai M. N. Orlova ir G. G. Konskis. Baigiamiesiems egzaminams aktorių meistriškumo patikrinti atsilankę stalininės premijos laureatai, LTSR nusipelnę artistai G. Jackevičiūtė, J. Rudzinskas ir A. Radzevičius, kurie davė patarimų. Pati lietuvių kalba ten yra dėstoma tik du kartu į savaitę. Tad labai įdomu, kaip kalbės tie lietuviškai-sovietiški aktoriai, baigę tokią studiją. Tikriausiai be teatrinių privalomų dalykų ten labai aukštai stovi stalinizmas-leninizmas, nes juk aktorius Sovietų Sąjungoj yra ruošiamas propagandistas ir už stipendiją turės garbinti stipendijos davėją "genijų vadą"— Staliną. Iš 32 tik 7 gauna stipendijas. Iš jų 5 — M. Rasteikaitė, K. Genys, Z. Zelčius, R. Varnaitė ir R. Trumpa gauna stalinines stipendijas, o kiti du vardines — Kačalovo ir Vachtangovo. Lietuvoje likusi tik viena studija. Savaime suprantama, negalima taip greit ir gerai paruošti didelį kadrą reikiamų "aktorių" vaidinti sovietiškas pjeses, reikia gaut pagalbos iš Maskvos. Tas ir padaryta. Be lietuviškosios studijos dar veikia Estijos, Dagestano ir Kazachstano studijos. Prieš tai buvo išleistos Šiaurės Osetijos, Jakutijos, Kara-Kalpakiojs, Gudijos ir kitų tautų studijos.

Šiuo metu Tarybų Lietuvoj veikia Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio teatrai. Vilniuje ir Kaune yra net po du teatrus, o beveik kiek-

Nukelta į 4 pusl.

VELNIO MIRTIS

LAPIŲ LEGENDA*)

Skriejo jis pro tokias svetimas ir niūrias šalis, kad ėmė gąstauti net jo eislus žirgas. Milžiniškų gyvačių kirbinės vibzdėjo jiems ant kelio. Viena buvo įsikabinusi žirgui į uodegą, bet nieko kito nepadarė, kaip tik iškando pluoštą ašutų. Daiktais pasitikdavo juos baisūs slibinai, iššiodami tokius nasrus, kad į juos galėjo sugarmėti visas pragaras. Kalnai spiaudė ugnimi, o būriai juodų paukščių, kaip kranklių, krykaudami viršum galvos, suokė apie artimą mirtį.

Jie skriejo vis toliau ir toliau, nesigręždami ir nesilsėdami, kol pasiekė didelį vandenyną. Jis buvo audrų įsiūbuotas ir taip įdūkęs, kad bangos vertėsi iki debesų ir siekė padangėmis skriejantį žirgą. Jis optelėjo aukščiau, kad neįgrimstų į bangas, iš kurių šokinėjo žuvys dantuotos, su pravertom žiomenim, it alkano ryklio gomure. Viena buvo nugriebusi žirgui už kojos, bet padebesimis velkama apsilpo ir pliumpterėjo atgalios į vandenis.

Pagaliau jiedu pasiekė salą. Čia jau viskas buvo kitaip: tyku ir giedra. Medžiai savo šakomis sviro tenlink, kur Vana jojo, ir visa salos žaluma skambėjo malonia giesme. Tačiau niekur nesimatė jokio gyvūno. Vana pagalvojo, kad bus ne ten pataikęs, ir jau kreipė žirgą kiton pusėn, kai iš urvo striktelėjo zuikis. Jis nustero vietoje, pamatęs gyvas būtybes, kurių čia nelaukė. Vargais negalais kiškis pravebleno, kad yra vičvienas visoje saloje. Jis jau buvo netekęs kalbos, neturėdamas su kuo šnekėti.

Sugraibęs kelis pamirštus žodžius, tas zuikis pirmiausia prasitarė, kad čia saugo tokią dėžutę, kurioje uždaryta yra velnio gyvastis. Apie tai neturįs niekam sakyti visą savo gyvenimą: taip yra garbės žodžiu pažadėjęs.

Vana pažadėjo plepėti su juo dvi dienas ir dvi naktis, be jokios atvangos, jei tik jis parūpins jam tą kiaušinį su velnio gyvastim.

Kiškis buvo lengvo ir mielo būdo, daug prisikentėjęs dėl to, kad ilgai neturėjo su kuo išsikalbėti ir savo jausmų išpasakoti. Jis leidosi visai nesunkiai sugundomas, kad tą kiaušinį parodytų, ir velnio gyvastis pateko į karalaičio rankas. Vana gražiai zuikiui padėkojo, o išjodamas dar pažadėjo surasti kitą zuikį, visai panašų kaip jis, ir tokį pat šnekų.

Kelionė atgalios jau nebuvo tokia šiurpi. Marių vandenys dar nebuvo aprimę: bangų sūkuriai ir plėšriosios žuvys tebesiekė debesų, bet jau neturėjo tokios narsos, kaip pirmiau. Rykliai mažiau žiopčiojo, neaukštai tepašokdavo ir greičiau nardinosi į vandenį. Kalnai tik blėsčiojo ir dūmavo. Pakilę nuo jų paukščiai, tie juodieji krankliai, iš tolo sukiodamiesi, vos girdimai tekranksėjo. Gyvatės raitėsi tingiai ir šnypštė apsilpusiu balsu. Jų gelonys vos bekyščiojo iš pravirų nasrų.

Taip jiedu laimingai vėl pasiekė velnio rūmus.

•

Velnias jau kelintą dieną sunkiai sirgo. Jis nieko nevalgė ir negėrė.

— Niekada, — skundėsi jis gailingu balsu, — niekada aš nesijaučiau taip prastai nuo tos pirmos dienos, kai atėjau į šį pasaulį. O aš nesu juk vakarryt gimęs, — nustenėjo su karčia pašaipa.

Kai velnias kankinosi, jis vargino ir visus, kas tiktai buvo apie jį. Karalienę jis kamavo įvairiausiomis sergančiojo užgaidomis, tardamas, kad malonu yra besimylintiems dalintis vienas kito skausmu. Pamotė visa tai kentė su dideliu kantrumu.

— Kai tik aš atsigausiu iš savo ligos, — kalbėjo velnias nepatenkintas, —aš nei valandėlei negalėsiu savo namuose pakęsti tokių šventuolėlių.

Velnią taip pat siutino, kai jis išvysdavęs gaivią jaunystę ir stiprumu trykštančią jėgą. Vieną dieną jį ištiko sunkus širdies priepuolis, kai jis pamatė vikriai įeinančią Marfą. Ji turėjo skaistų rožinį veiduką ir linksmai šypsojosi. Jai buvo įsakyta nutepti veidą raukšlėmis, vaipytis ir maivytis, it ji sunkiai sirgtų. Visi gi turėjo velnią užjausti ir su juo supanašėti.

Karalienė apsimetė taip pat serganti: ji alpdavo, parkrisdavo ant gridų ir tartum apmirdavo. Velnias nebuvo tiek apdujęs, kad nebūtų supratęs, jog tai neplaukia iš tikros meilės. Tačiau jam patiko matyti besikankinančius žmones, kurių pats kankinti jau nebeturėjo jėgos. Jo dienos žemėje baigėsi.

Vieną dieną jis aiškiai pastebėjo, kad sensta, ir tai labai greitai. Jis sukūlė visus veidrodžius, visus savo rūmų stiklus ištalžė, kad savęs nematytų, o atsikvietęs karalienę ir Marfą prigrasė ,kad jų daugiau neregėtų su dirbtinom raukšlėmis ir išsivempusių. Senystės jis negalįs pakęsti..

Kai rūmuose nebuvo nei vieno sveiko stiklo, velnias susirado kitą priemonę patikrinti, kiek turi dar jaunumo ir gundomojo žavumo. Jis dažniau pradėjo lankyti savo buvusias žmonas. Bet jos ne tiktai nebėgo jam priešais, kaip anksčiau, bet ir neskuodė iš paskos, kai ruošdavosi išeiti. Kai kurios iš jų prisiminė, kad yra turėjusios savo šeimas. Viena paskui kitą ėmė vilksne slinkti iš velnio rūmų pas savo vaikus ir vyrus. Velnias gundė palikti, žadėdamas dar dažniau lankytis, bet tuo tik paskatino greičiau visas išeiti.

Karalienė taip pat prisiminė namus ir paliktą vyrą. Jai dabar rodėsi, kad jis buvęs ir patrauklus ir pakankamai geras, dėlto verta jį karkartėmis prisiminti. Ji netgi jaučianti, kad tie prisiminimai dildo joje pikto žymes, kurias jai įspaudė josios draugas. Ji tai pasakė velniui visai atvirai. Jam priekaištauant, ji sviedė suvilgytą skarą tiesiui velniui į akis, įdegusioms smegenims atvėsinti, ir dar piktą žodį pridėjo:

— Kaip tu dabar išrodai, nebetikiu, kad būtum kada turėjęs 8000 metų...

Velnias suprato, kad jis jau nebetekęs pirmykštės žavos nei jėgos. Tada jis pasidarė nuolankus ir švelnus kaip vaikas. Prisiėmęs kūdikio veidą, jis didelėmis nekaltomis akimis ilgai spoksojo į karalienę ir atsiprašinėjo už visa, kuo tik buvo jai negeras. Įsiraudinęs, kaip mažas vaikas, jis tikėjosi pabudinti motiniškus karalienės jausmus. Visi kiti moteriški jos jausmai jau buvo atbukę.

— Tu tik viena man likai, — graudenė ją velnias, puolęs ant kelių. — Žiūrėk, visos mane pametė! Jos suprato, kad tik tave tikrai myliu. Iš tikrųjų, jos visos buvo tik nuskambėjęs aidas, kuris tavęs vienos ieškojo. Jei galėtum atverti mano širdį, ten rastum karštos meilės liepsną, kuri dega tiktai dėl taves.

Bet ir tie jo gundomieji žodžiai nuo karalienės jausmų atšoko.

— Tavo lūpomis kalba baimė mane prarasti, — atsakė ji lipšniu žodžiu. — Nesigraudink daugiau ir neraudok — aš tavęs taip lengvai nepaliksiu ir neišeisiu, kaip kitos. Aš žinau, kad toje džiūsnų lindynėje pakankamai rasis vietos ir tau pačiam, kai ateis laikas. Aš pati tave ten nuvilksiu. Ten, manau, rasi dar kokią dvėslą ar dvi draugystei palaikyti...

Velnias maldavo karalienę atsižvelgti į gražias jų išgyventas dienas, kurios nėra dar pasibaigusios.

— Jei tu norėtum, mano angele, aš tave galėčiau perkelti kiton šalin, — pratarė į karalienę gundydamas.

— Kągi man galėtum pasiūlyti?

— Žiūrėk, — paaiškino jai velnias, — kiekviena prabėganti valanda padaro tavo veide vis tamsesnį ruožą. Jei norėtum suskaityti, kiek dar likotų valandų ir dienų, pakaktų vienos rankos pirštų, mano meile... Ar nenorėtum dar ja pasidžiaugti?..

— Klausyk, mano bičiuli, — atsakė jam karalienė, — jei nori uostinėti šviežią orą, kai busi jau nusibaigęs, leiskis išnešamas dar šiltas. Aš, žinai, labai nemėgstu krapštinėtis apie lavonus...

•

Kitą rytą, atėjusi karalienė pas leizgyvį velnią, pradėjo ruoštis šermenims. Velnias dar tris kartus suingztė, ir staiga pastatė akis: prie pat savo nosies jis pamatė kiaušinį. Vana tvirtai jį laikė savo rankoje.

— Tuojau jį man atiduok!— sušvankštė įsakomai, kreipdamasis į Vaną. Šis šypsojosi ir nieko nesakė.

nukelta į 4 psl.

Amerikoniškam kalejime

BOSTON, MASS.

Kalėjiman lengva patekti

— Kur taip bėgi uždusęs?— praeitą šeštadienį sulaikė mane bičiulis, beskubant Bostono Broadway.

— Į kalėjimą.

— Kaip? Už ką? Kuo nusikaltai?

— Manęs gerai nesupratai. Jeigu geruoju skubu į kalėjimą, tai nėra taip blogai. Šiandien Bostono Lietuvių Teisininkų D-jos skyrius rengia ekskursiją susipažinti su seniausiu Amerikos kalėjimu, esančiu Bostono priemiesty Charlestown.

Sėdę į 3 lengvas mašinas, mes, 10 Lietuvos teisininkų, vadovaujami vietinio Amerikos lietuvio, didelio veikėjo ir patrioto adv. C. Kalinausko, po pusės valandos atsidūrėme erdviame kalėjimo kieme. Mus pasitiko, davė smulkius paaiškinimus ir aprodė vidaus įrengimus labai simpatiškas kalėjimo viršininkas - Correction Officer — Mr. Hanley.

— Jei ne paslaptis, leiskite paklausti, ar senas šis kalėjimas ir kiek turite jame savo klientų? — buvo pirmas klausimas, įėjus į laukiamąjį.

— Tai laikomas seniausiu Amerikos sunkiųjų darbų kalėjimu. Jis tas "pareigas eina" nuo 1805 m., bet jau po 12 mėnesių bus perkeltas į naujas patalpas. Čia tik vyrai laikomi. Paprastai čia esti 650 kalinių, bet šaindien yra tik 620. Tai vienintelis Massachusetts valstybės kalėjimas, kuriame vykdoma ir mirties bausmė.

— Kokie kaliniai čia laikomi?

— Tik nubaustieji daugiau kaip 2½ metų, iki gyvos galvos ir mirties bausme. Tardomieji ir mažesnėmis bausmėmis nubaustieji laikomi kitame kalėjime.

Kalinių priėmimas

— Kokia kalėjiman priėmimo tvarka?

— Niekas neagli čia būti laikomas be teismo sprendimo. Priimant kalinį užpildoma atitinkama blanka, kurioj įrašoma kalinio vardas, pavardė, amžius, už ką nubaustas, tautybė ir tikyba. Apie kiekvieną kalinį turime smulkiausias žinias.

Kad kalinys pajustų kalėjimo "tvarką", pirmą parą patalpinamas vienas lyg į karceri, kur maža šviesos, kitas gulis ir valgis tik truputis duonos ir vanduo.

Maistas geras

— Koks gi čia paprastai maistas?

— Visi kaliniai patenkinti tuo maistu, kurį gauna. Tačiau jeigu kam yra permažai, tai gali gauti iš giminių ar pažįstamų, arba nusipirkti už savo pinigus kiek tik nori iš kalėjimo krautuvės. Į dieną gauna 3 kartus valgyti. Duonos gauna kiek tik nori. Sakysim šiandien pietums kaliniai gavo po pusę viščiuko, su įvairiomis daržovėmis ir kavos su pyragaičiais bei tortą. Maistą virtuvėj gaminasi patys kaliniai, prižiūrint specialistui tarnautojui.

— Kaip brangus kalinių išlaikymas?

— Maždaug po 1,40 dol. į dieną maistui, o su priežiūra ir išlaikymu po 1200 dol. į metus.

Kalinių darbas

— Kokia dienos tvarka kalėjime?

— Kaip pamatysit, pas mus kaliniai laikomi po vieną kambarėly. Nuo 5 val. p.p. iki 7 val. ryto visi turi būti savo celėse. Dienos metu visi eina į darbą.

— Ar darbas privalomas?

— Prievartos nėra, bet jei kas atsisakytų dirbti, tai būtų įskaityta dideliu minusu ir tas atsilieptų į bausmės sumažinimą. Apie kiekvieną kalinį kas mėnuo duodame pranešimus kalėjimo inspekcijai. Retai kas atsisako eiti darban, rodos, turime tik porą tokių kalinių.

— Kokie čia darbai?

— Labai įvairūs. Turime siuvėjų, batsiuvių, šepečių dirbtuves. Yra ir spaustuvė. Visi darbų užsakymai valstybiniai, privačių nepriimame. Šiandien, šeštadienį, dirbtuvės neveikia. Už darbą joks atlyginimas nemokamas. Be to, jei kas nori, gali lankyti mieste įvairius kursus, tik pamokos ir mokinimasis atliekams susirašinėjimo būdu.

— Kaip praleidžia laisvalaikį?

— Jiems leidžiama lošti šachmatais, domino; kortomis lošti draudžiama. Gali imtis rankų darbų — drožinėjimo, piaustymo, dažymo. Tokius rankdarbius kaliniai gali parduoti ir pinigus sau pasilaikyti. Be to, kalėjime yra biblioteka su 3500 tomų knygų, gauname įvairiausus laikraščius, žurnalus. Tris kartus savaitėje keičiamos knygos. Knygos tokios pat, kaip miesto viešose bibliotekose. Turime ir sporto aikštę.

— Ar varžomas susirašinėjimas su esančiais laisvėje?

— Nežymiai: 4 sykius į mėnesį gali rašyti laiškus, vieną sykį į savaitę pasimatyti su artimaisiais. Laiškai cenzuruojami.

— Kaip su ligoniais?

— Kasdien atvyksta gydytojas ir apžiūri visus ligonius. Sunkiai sergančius ir rimtoms operacijoms siunčiame į valstybės ligoninę.

— Turite ir koplyčią?

— Taip. Katalikams, protestantams ir ortodoksams atskirai laikomos pamaldos.

— Ar pasitaiko pabėgimų iš kalėjimo?

— Pasitaiko, bet retai. 99½ besirengiančių pabėgti išaiškinama. Už pabėgimą baudžiama 1-10 metų.

— Ar daug turite recidivistų?

— Apie 28-30% išėjusių į laisvę greit vėl seugrįžta.

— Ar daug turite prižiūrėtojų?

— Aš pats čia tarnauju jau 23 metai. Prižiūrėtojų turime 110. Maždaug vienas prižiūrėtojas 5 kaliniams.

— Kokį gaunate atlyginimą?

— Aš pats po 80 dol. į savaitę, kiti tarnautojai po 70-75 dol.

Ir kalėjimo svečias gali būti nubaustas

Po šio pasikalabėjimo įėjome į patį kalėjimą, kurį skyrė dvejos geležinės durys-grotai. Čia pat pasimatymo kambarys. Svečiai turi pasirašyti tam tikroj knygoj. Jeigu toj knygoj kas apie save suteiktų neteisingų žinių,— pav., būsi buvęs nubaustas, o pasisakysi nebaustas, — už tai gali susilaukti bylos ir atsidurti tame pačiame kalėjime. Pasimatymo kambary įvairiausi kalinių rankdarbiai, kurie čia pat pardavinėjami. Praėję dar vienerius geležinius vartus atsidūrėme kalinių tarpe. Čia pat atviros celės, kaliniai vaikšto karidoriuje ir prižiūrėtojai be ginklų. Kaliniai atrodo gerai maitinami, įvairaus amžiaus: matėsi vaikinų apie 20 metų, bet sutikome ir vieną seną italą apie 70 metų, kuris prieš porą mėnesių pateko čia už žmogžudystę.

— Ar nepavojinga, kad kaliniai drauge su beginkliais prižiūrėtojais, ar pasitaiko užpuolimų?

— Mes gerai pažįstame savo kalinius. Patikimuosius leidžiame, kaip matot, vaikščioti laisvai, pavojaus nėra. Kiti prižiūrimi stiprios sargybos.

Kalinio celė

Iš didelio, šviesous 5 aukštų karidoriaus yra grotos į kalinių celes. Grotos užsidaro automatiškai, durys siauros, vos žmogus gali įeiti. Kambarėlis 3-3½ metrų didumo. Vidury švari lova su matracu, staliukas, lentynėle su knygomis, baltinių spintelė ir radijo ausinės. Ant sienos pora gamtos paveikslų ir kryželis. Sienos naujai aliejiniais dažais dažytos.

— Ir radiją kalinys turi?

— Taip, visose celėse yra radijo ausinės, kalinys gali klausytis, kada tik nori.

— Gali rūkyti, gerti?

— Rūkyti kiek tik nori, gerti tik kavą, arbatą ir pieną.

— Kaip su baltiniais?

— Kiekvieną savaitę, duodame naujus. Viršutinius dėvi uniformos — drižuotus.

Apžiūrėję vienutes, nuvykome į virtuvę, biblioteką. Visur matėsi pavyzdinga švara ir tvarka.

Elektros kėdė

— Dabar nuvesisu į nemaloniausią vietą, kur vykdomi mirties sprendimai. Seniau mirties basumė buvo įvykdoma pakariant, bet jau prieš 50 metų įvesta elektros kėdė. Kitose valstybėse dar ir dabar vartojamos kartuvės ar dujų kamera.

Elektros kėdės kambarys yra atskirose patalpose. Ten yra nedidelis kambarėlis, kuriame nusmerktasis atvedamas praleisti paskutinę savo gyvenimo parą. Kambarėly geležinė lova, staliukas, kėdė.

— Ar nusmerktasis negauna nė patalinės?

— O, taip, jis gauna matracą ir patalinę. Bet dabar jau 5 metai ir 2 mėn., kaip nebuvo šiame kambary gyventojo. Vadinas, jau tiek laiko nebebuvo nusmerkta mirti. Paprastai čia kalinys atvedamas dienos metu ,o mirties sprendimas vykdomas sekančios dienos vidurnaktį, lygiai 12 val. 01 min.

Iš tos celės per trumpą karidorių, kuris vadinamas "last mail", pasmerktasis vedamas į kitą didelį kambarį, kur ir yra ta elektrinė kėdė. Pati kėdė medinė su atrama, sėdynė apmušta oda. Kalinys pasodinamas prirašamos rankos ir kojos, ant galvos užmaunamas tam tikras gaubtuvas, kuris sujungiamas su elektros srove. Prižiūrtojai viską prirengę duoda balta nosine ženklą egzekutoriui, kuris įjungia 2300 voltų elektros srovę, nuo kurios nelaimingasis vienu akimirksniu miršta. Kad neliktų jokios abejonės dėl gyvybės, paleidžiama antrą kartą 1800 voltų ir tretį kartą 2000 vlt. srovė. Prieš elektros kėdę yra 6 paprastos kėdės, kuriose bausmės vykdymo metu sėdi liudininkai: prokuraturos atstovas, gydytojas ir k. Greta elektros kėdės visą laiką esti ir dvasiškis tos tikybos, kuriai priklauso pasmerktasis.

— Kas yra egzekutorius?

— Šioje valstybėje neatsirado asmens, kuris sutiktų eiti šias pareigas. Esant reikalui, kviečiame iš New Yorko. Jam apmokamos kelionės išlaidos ir dar 50 dol. Jis vienas keturioms valstybėms: Mass., N. Y., Pa. ir N. J.

Lietuvių ten nedaug

— Tamsta pasakei, kad kaliniai skirstomi tautybėmis. Ar daug kalėjime lietuvių?

—Turiu pripažinti, kad lietuviai labai reti šių rūmų gyventojai. Dabar iš 620 tik 10 lietuvių.

— Kokių daugiausia?

— Italų, prancūzų, airių.

— Kokios tautybės tamsta?

— Aš Amerikoj gimęs airis.

Arbatpinigiai ne pro šalį

Baigus apžiūrėti, mūsų vadovas pareiškė, kad čia tokia mada, jog reikia duoti "tipą". Visi sudėjom po 1 dol. ir viešai įteikėm viršininkui. Jis nesivaržydamas priėmė, mus maloniai palydėjo už vartų ir palinkėjo geros kloties šiame krašte ir kuo greičiausiai grįžti į laisvą Lietuvą.

— Nors kalėjime ir maistas geras, ir tvarka pavyzdinga, ir viršininkas simpatiškas, tačiau nesinorėtų ten pakliūti nesavanoriškai, — visi pagalvojom išėję iš storų kalėjimo sienų.

J. Sav.

Sąlyginė bauda

Bath, N. Y., teisėjas, už triukšmavimą vieną pilietį nubaudęs, nuo bausmės sąlyginai atleido, jei jis už tą pat sumą nupirks žmonai gėlių.

Clarence Streit — Giuseppe A. Borgese

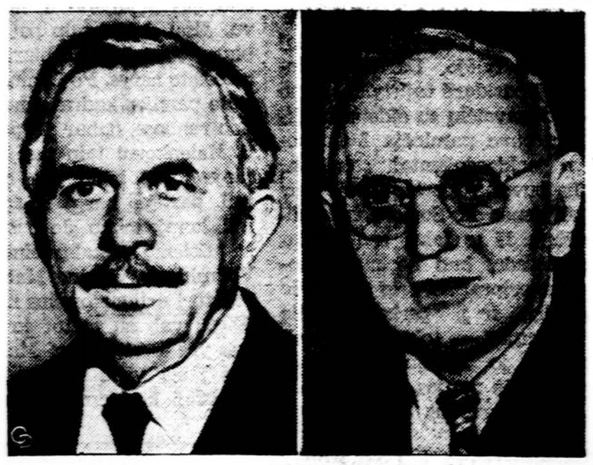

James T. Shotwell — Frank Buchman

Nobelio taikos premijai yra apie 26 kandidatai, ši kurių gali būti parinkti šie keturi: Frank Buchman, vadas sajūdžio, kuris siekia, kad žmonės pirmiausia nuginkluotų savo širdies neapykantą; Giuseppe A. Borgese, italų profesorius; James T. Shotwell, istorikas; Clarence Streit, vadas sajūdžio, kuris siekia suvienyti visą pasaulį.

Vyčių suvažiavimas

Kovo mėn. 2 d. New Yorko ir New Jersey apskričio vyčiai minėjo savo organizacijos Globėjo šv. Kazimiero šventę ir kartu buvo susirinkę posėdžio.

Iš ryto 10 val. buvo pamaldos Apreiškimo parap. bažnyčioje. Į pamaldas vyčiai atėjo organizuotai su vėliava. Mišių metu visi priėmė šv. Komuniją. Pamokslą pasakė Brooklyno vyčių kuopos dvasios vadas kun. J. Pakalniškis, nurodęs į gražų ir sektiną šv. Kazimiero pavyzdį.

Po pamaldų buvo bendri pusryčiai Apreiškimo parapijos svetainėje. Pašnekėsiams ir kalboms vadovavo Brooklyno vyčių kuopos pirm. Juozas Bolevičius. Apie šv. Kazimierą kalbėjo "Darbininko" redaktorius S. Sužiedėlis. Sveikinimo kalbas pasakė apskričio pirmininkas A. Vasiliauskas, buvęs pirm. Ch. Bason, dvasios vadas kun. J. Pakalniškis, ateitininkų sendraugų Brooklyne pirm. Dr. B. Radzivanas, viešnia iš Worcester III laipsnio vytė K. Jakutytė ir kuopų atstovai. Suvažiavusiems skanius ir sočius pusryčius paruošė Brooklyno kuopos vytės: Joana Žemaitytė, Adelė Bobinaitė ir Ona Dabulytė.

Po pietų toje pat salėje buvo posėdis. Posėdį vedė apskričio pirm. A. Vasiliauskas ir vicepirm. J. Matačinskas. Pranešimus padarė antrasis vicepirm. L. Janonis, sekretorė Ona Kahanskaitė, ižd. Ona Klimašauskaitė. Kalbėjo dar apskričio vyčių dvasios vadas kun. Kasparas iš Elizabeth, kun. A. Račkauskas, kun. V. Dabušis, Dr. B. Radzivanas, J. Bolevičius. Iš pranešimų ir kalbų paaiškėjo, kad vyčiai New Yorko mieste ir apylinkėse labai gražiai veikia. Šiemet gegužės mėn. 23-25 d. New Yorker viešbutyje rengiamas platesnis suvažiavimas, kuriame laukiama svečių iš visos Amerikos. Nutarta sustiprinti ryšius su naujai atvykusiu katalikišku jaunimu. Prisiminus pernai mirusį vyčių organizatorių M. Norkūną, organizuojamo jo vardo fondo pradžiai surinkta 33 dol. Numatyti kandidatai naujai apskričio valdybai.

Po posėdžio dalyviai ir svečiai praleido smagią valandėlę, gardžiai šypsodamies iš vaidinimo "Svarbi priežastis." Šią vieno veiksmo komediją vaidino Albina Katiliūtė, buvusi Vilniaus teatro artistė, dabar vaidinanti Hartfordo, Conn., vienam teatre; Genovaitė Karpiūtė ir Juozas Bolevičius, komediją ir režisavęs. Būtų gera juos pamatyti ir platesnei publikai.

Suvažiavimas užbaigtas bendrais pavakarčiais, per kurius dar smagiai pasišnekučiuota. Visi skirstėsi labai patenkinti ir gailėdamies, kad prastas oras sulaikė atvykti didesniam būriui. Suvažiavime buvo atstovaujamos visos apskričio kuopos.

Suvažiavimo rengimo rūpesčius buvo pasiėmusi Brooklyno kuopa su savo veikliuoju pirmininku Juozu Bolevičium, talkininkaujant kuopos vyčiams ir vytėms. **S.**

KAS KĄ SAKĖ

Aukštas kraujo spaudimas — "kapitalistinė liga"

Sovietų mokslininkas F. Andrejevas paskelbė straipsnį, kuriame įrodinėja, kad aukštas kraujo spaudimas esanti kapitalistinė liga, kuria sergama ypatingai JAV ir kuri esanti "karo isterijos pasekmė." Sovietuose ši liga esant beveik išnykusi, nes darbininkui nereikia rūpintis ateitimi, turįs poilsio ir esąs aprūpintas senatvėje. Vakarų medikai nurodo, jog šios ligos Sovietuose retumas tik aiškiai rodo ten viešpataujantį skurdą. Aukštas kraujo spaudimas yra paprastai pasekmė gyvenimo, pertekliuje. Ne tik Sovietuose aukštu kraujo spaudimu retai sergama, bet ir visuose tuose Azijos kraštuose, kur viešpatauja didelis skurdas ir gyventojai minta bemaž tik sauja ryžių į dieną.

Sovietai atrado dar vieną "priešą"

Vakarus pasiekusiomis žiniomis, Sovietai aptikę dar vieną "liaudies priešą", kurį ruošiasi sulikviduoti. Tas priešas tai šachmatų "karalius" ir "karalienė". Sovietai pasiryžę šias "buržuazines liekanas" pašalinti ir šachmatų figūras susocialistinti. Galimas dalykas, kad dabartinis "karalius" bus pavadintas "stachanoviečiu." Kiti mano, kad gali būti — Stalino garbei — pavadintas net "generaliniu sekretorium."

Kiek žvirblių skraido?

Bavarijoj Wunsiedel apskrities žemės ūkio įstaiga išsiuntinėjo kaimų seniūnams ankietą, kurioj prašoma suskaičiuoti ir pranešti, kiek jų kaime skraido žvirblių. Laikydamasi vokiškio sistemingumo, įstaiga norinti apskaičiuoti, kiek naudos ir kiek žalos jie padaro, bei nuspręsti, ar jų yra perdaug, ar permaža. Pirmasis kaimas pranešė, kad jo apylinkėj "suskaičiuota" 1,000 žvirblių. Gyventojai žemės ūkio įstaigai pasijuokdami siūlo įvesti žvirbliams kartotekos lapelius su nagų nuospaudomis.

Norėjo suvilioti

Vaikas palindo po stalu. Motina, negalėdama jo iškrapštyti, gražiuoju vadina:

— Eikš, Jurguti, gauti saldainį!

Vaikas neklauso. Motina tada jau rūsčiai sako:

— Jei neisi, gausi lupti.

— Aš, mama, žinau, kad tu vsitiek lupsi. Tetė sakė, kad tu darai taip, kaip bolševikai...

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Atkelta iš 3 pusl.

viename didesniame mieste ar miestelyje veikia kultūros namai, prie kurių suorganizuoti vaidybos būreliai, sąviveiklininkų grupės, tautinių šokių rateliai ir pan. Tokių namų priskaitoma iki 110. Jiems vadovauja, padeda, konsultuoja respublikos teatrų aktoriai, režisieriai.

Sovietai, norėdami dar daugiau surusinti Lietuvą, griebėsi per teatrą savo tikslą siekti. Maskvoje paruošia ištisus kolektyvus, kad jie būtų vieno raugo ir būtų paklusnūs kompartijai.

LTSR dainų ir šokių ansamblis buvo išvykęs į "broliškas" respublikas. Be naujų liaudies ir tarybinių dainų bei šokių, ansamblis įtraukė į savo repertuarą moldavų liaudies šokį "Jula" ir kitus. Gražus gi "ansambliukas", lietuviškais dar ko gero draabužiais pasipuošęs, šoko moldavų ir kitokių respublikų šokius.

VELNIO MIRTIS

atkelta iš 3 pusl.

— Dabar aš suprantu, kodėl tokia negalia tave prispaudė,— įsiterpė karalienė.

— Man taip pat aišku, kad pasaulis tuojau pagerėtų, jei jis turėtų daugiau tokių gudrių moterų, — atkirto siusdamas velnias. Paskui ji sušvelnėjo ir tarė maldaujamai:

— Atimki iš sūnaus kiaušinį ir grąžinki jį man. Nuskaidrinki dar mano gyvenimą!

— Jis nėra mano sūnus, — rūsčiai atsakė karalienė. — O jei ir būtų, tai man dar trūktų tokio amžiaus, kaip tau, kad turėčiau garbės tavo gyvenimą praskaidrinti, — prikišo ji velniui pasijuokdama.

— Nors jis būtų ir tavo dėdė ar senelis, aš vistiek tau įsakau man paklusti ir atimti tą kiaušinį.

— Tu negali man jau nieko įsakinėti, mano gyvenimo temdytojau, —ryžtingai atsakė karalienė. — Aš ir nedrįsčiau, be to, prie Vanos prisiartinti. Jo tėvas turi kietą ranką, o sūnus — dar kietesnę: ji svari jaunystės jėga. Mano meilė nėra tokia, kad save žudyčiau dėl tavo gyvasties.

Dabar velnias griebėsi paskutinės priemonės. Jis meiliai ir gundomai prašneko:

— Tavo posūnis tikrai yra narsus jaunuolis! Bet jis nenuvokia, ką aš galėčiau jam duoti už tą daiktą, kurį jis turi savo rankoe.

— O kas tai galėtų būti? — paklausė karalienė. Jai švystelėjo mintis, kad ji galės padėti Vanai atsikirsti ir save pateisinti jo akyse.

— Aš jam galiu duoti mėnulį, žvaigždes, saulę...

— Ir ką jis veiks iš jų? Jis jau nėra tokio amžiaus, kad žaislai jį trauktų, — atsakė karalienė, džiūgaudama, kad velnio pasiūlas taip vykusiai sumenkino.

— Aš jam duosiu karalystę...

— Jis vieną jau turi ir be tavo malonės.

— Aš galiu numarinti jo tėvą, kad jis greičiau sostą užimtų.

— O su manim ką tada darytum?

— Tu mirtum kartu...

Karalienė daugiau jo pasiūlų nebesiteiravo. Ji matė, kad Vana neberimo. Karalaitis maigė rankoje kiaušinį, norėdamas jį sutraiškyti, bet nepajėgė. Jis taip pat šaipėsi iš velnio ir siūlė jam visokiausių dalykų, apie kuriuos net ir nedera pasakoti. Pagaliau šuktelėjo prie pat jo ausies:

— Aš tau pačiam atiduodu visas tavo tamsios karalystės! merginas!

Kaip tik tuo metu įėjo Marfa ir taip stipriai apkabino Vaną, kad kiaušinis sudužo jo rankoje po pačia velnio nosim. Geibdamas jis dar galėjo įsitikinti, kokia galinga ir neįveikiama yra tikroji meilė.

KARYS — VIENAS POPULIARIAUSIŲ LIETUVIŠKŲJŲ ŽURNALŲ PASAULYJE.

Mūsų žurnalo Bičiulių telkimo vajus dar pačiame įkarštyje. Malonūs mūsų skaitytojai ir platintojai! Iki balandžio 1 d. padvigubinkime žurnalo skaitytojų eiles, ir mūsų kuriamoji kultūrinės-dvasinės kovos divizija bus tikrai suformuota. Nuoširdžiai sukrykime visi iki vieno! Dar galima gauti š. m. pirmųjų numerių! Prenumeratą, raštus, foto nuotraukas tuojau siųskite: KARYS, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N.Y.; arba—680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y.

KARYS SPARČIAI ŽENGIA Į PRIEKĮ — NEATSILIKITE IR JŪS!

KŪRYBOS PRIEDAS

Dr. Jono Griniaus sukaktis

P. JURKUS

Mūsų laikraščio bendradarbis Dr. Jonas Grinius vasario 21 d. atšventė 50 metų sukaktį. Jis dažnai sutinkamas visoje katalikiškoje spaudoje. Šiuo metu negalėdamas dėl sveikatos išemigruoti į JAV, gyvena Vokietijoje, prie Muencheno, kukliuose barakuose, kur vokiečiai sutelkė visus užsieniečius, negalinčius emigruoti.

Nors gyvena blogose sąlygose, bet jis nuolatos triūsia, dalyvauja visuomeniniame gyvenime ir spaudoje. Jis užmiršta save, savo sveikatą, bet neužmiršta artimo ir visuomenės. Kai sugrįžta į savo kuklų kampelį, jis leidžiasi į mokslo ir meno sritis.

Dr. Jonas Grinius gimė 1902 m. II. 21. Giminėnų kaime, Joniškio val., kuklioje amatininkų šeimoje. Lankė Šiaulių gimnaziją (dviem atvejais), o ją baigęs, literatūrą studijavo Kauno universitete. Nežiūrėjo jokių sąlygų, visu užsispyrimu siekė mokslo; įtemptai dirbo. Baigęs Kauno universitetą ir gavęs valstybinę stipendiją, išvažiavo studijuoti į Paryžių. Įtemptas darbas palaužė sveikatą, bet jis nugalėjo džiovą ir 1929 m. birželio 13 d. Kauno universitete apgynė dizertaciją ir gavo literatūros daktaro laipsnį (pirmą Lietuvoje).

Kova universitete

Tuoj jis pradėjo dėstyti universitete visuotinę ir prancūzų literatūrą, vėliau estetiką ir meno istoriją. Savo kursą skleidė katalikiškoje dvasioje ir kovojo prieš liberalistines ir

pozityvistines idėjas. Iš čia išaugo ir moksliniai veikalai, dažnai pašaukti pačios gyvenimo būtenybes. Mokykloms trūko tinkamo literatūros vadovėlio, ir jį parašė drauge su J. Ambrazevičium ir A. Vaičiulaičiu. Kita studija nuveda prie Putino lyrikos ir duoda jos analizę, pertvarko ir išleidžia savo dizertaciją apie prancūziškai rašiusio lietuvio poeto Milašiaus kūrybą. Pats didžiausias veikalas — Grožis ir menas — išauga iš estetinių faktų analizės. Atgavus Vilnių, aprašo Vilniaus meno paminklus. Kartu visoje spaudoje pasirodo įvairių straipsnių meno ir literatūros klausimais, knygų recenzijų.

Universitete paskutiniuoju laiku jis buvo Senato sekretorius, atkakliai kovojęs už universiteto išlaikymą. Vokiečiai buvo įkišę į kalėjimą.

Kova scenoje

Šita kovos asmenybė rado išraišką ir literatūroje, dramos formoje. Dar būdamas gimnazijoje, parašo dramą "Sąžinę", kuri tuoj su pasisekimu buvo suvaidinta. (Šita drama ir dabar pasirodo net lietuviškoje Amerikos scenoje).

Vėliau išaugo ir kitos dramos: "Pavasariui švintant" (išspausdinta ir "Ateityje"), "Ramūna", "Žmonės ir žemė." Abi liko rankraščiuose Lietuvoje.

Gyvendamas Vokieitjoje, sukuria: legendinę dramą "Stella Maris" ir "Gulbės giesmė" iš Barboros Radvilaitės ir Zigmanto Augusto gyvenimo. (Abi spausdintos "Aiduose"), "Šventojo vakaro sapnas" ir praeitais (1951) metais — "Žiurkių kamera", kur panaudojamas sofokliškas brolio laidojimo būdas lietuviškoje aplinkoje. Sesuo Joana palaidoja žuvusio partizano brolio kūną ir patenka į kalėjimą, kur ją nuteisia mirti.

Visose J. Griniaus dramose žmonės grumiasi ne dėl smulkmenų, bet dėl didelių principinių dalykų. Dažnai jie eina į mirtį, kad pasiliktų ištikimi savo pasaulėžiūrai, savo krikščioniškos moralės principams. Tyras idealizmas nuskaidrina žmones ir juos pakelia iš melo, apgaulės ir smurto pasaulio.

Kova visuomenėje

Tvirtai tikėdamas krikščioniškais idealais, Dr. J. Grinius atėjo į visuomenę ,kad ją keistų geram. Dar studentu būdamas, jis įsijungia į katalikiškas organizacijas: ateitininkus, pavasarininkus, buvo Lietuvių Kat. Mokytojų S-gos valdyboje, Saulės dr-je, Krikščionių Darbininkų paskutinėje valdyboje. Gyvendamas Vokietijoje, įvariose stovyklose buvo beveik nuolatinis lietuviškų komitetų narys ar pirmininkas. Dabar yra Vliko narys.

Visuomenei jis moka pasakyti tiesos žodį, pabarti ir nenusileisti dėl principų. Todėl jis susilaukia priekaištų ir įsigyja priešų.

Be praktinės visuomeninės veiklos jis aktyviai reiškėsi ir spaudoje. Ne tik rašė aštrius publicistinius straipsnius, bet kartu jungėsi į laikraščių redakcijas. Buvo "Židinio" leidėjas, "XX amžiaus", "Aidų" kolektyvo narys.

Sveikindami sukaktuvininką, linkime, kad jis reikštųsi kuo sekminingausiai visose darbo srityse ir mūsų literatūrą praturtintų naujais mokslo ir meno veikalais.

O. BALČIŪNIENĖS, AUDRONĖS

pirmasis lyrikos rinkinys— "Beržų Pasakos" atspausdintas ir įrištas. Spaudos darbus atliko knygų leidykla "Patria." Pirmasis debitas patrauklus, skoningai išleistas.

KILĘS IŠ LIETUVOS

Neseniai New Yorko Moderniojo Meno muziejuje vyko 5 geriausių prancūzų fotografų nuotraukų paroda. Pats pirmasis atkreipė dėmesį keista ne prancūziška pavarde —Izis Bidermanas. Tai Lietuvos žydas, gimęs 1911 m. 19 metų jis išvažiavo iš Lietuvos į Prancūziją ir ten įsikūręs nepakeitė savo pavardės, nenubraukė nuo jos lietuviškos galūnės. Gerbdamas savo gimtąjį kraštą, jis pasiliko Bidermanas. Ir tas nekliudė jam pasidaryti vienu iš geriausių Prancūzijos fotografu. 1946 m. jis surengė pirmąją nuotraukų parodą, 1950 m .antrąją. Ryšium su paroda Moderninio Meno muziejuje, jo nuotraukų įsidėjo Amerikos foto žurnalai.

NORIMA IŠLEISTI ANTANO MIŠKINIO POEZIJĄ

Redaktorius po ranka neturi Antano Miškinio pirmosios poezijos knygos: Baltoji paukštė, išleistos 1928 m. Kaune. Be to ,jei kas turėtų jo nespausdintos poezijos nuorašų ar jo gyvenimą nušviečiančių laiškų, redaktorius labai maloniai prašytų bent trumpam, kol pasidarys nuorašus, tą medžiagą jam paskolinti, kuri, reikalui praėjus, bus grąžinta. Knygą ir kitą medžiagą prašoma siųsti Antano Miškinio poezijos knygos redaktoriui šiuo adresu: Mr. Jonas Aistis, 48 Green St., Putnam, Conn.

• **Stasiaus Būdavo** apysaka "Varpai skamba" jau baigiama spausdinti "Lietuvių Dienų" leidykloje.

O. B. AUDRONĖ

Pumpurai

Pilnos šakos pumpurėlių tų gležnučių,
Pilnos šakos jų jaunų.
Ir vėjelis palinguoja čiū-čia, čiū-čia
Žalumėlį pumpurų.

Spindulėlis atšvytavęs iš padangių,
Iš tolių,
Sau linguojasi šakose prisidengęs
Pumpurėliu tuo žaliu.

O šakose žalumėlis čiū-čia, čiū-čia
Nuo saulutės šypsenų,
Ir lopšinę švelnūs vėjai švelniai pučia
Tarp kalnų.

Pilnos šakos pumpurėlių lingu-lingu
Žalumų —
Tai pavasaris atlėkęs čia sužvingo
Prie namų.

(Iš ką tik pasirodžiusios knygos "Beržų pasakos").

MŪSŲ ATSTOVAS METROPOLITAN OPEROJE

Iš pasikalbėjimo su Algirdu Braziu

SAL. NARKELIŪNAITĖ

Tarp Metropolitan Operos dainininkų New Yorko didžiusiuose laikraščiuose ne sykį tenka skaityti ir Alg. Brazio pavardę. Didelis džiaugsmas buvo lietuviuose, kad šio muzikinio sezono pradžioje, pernai rudenį, sužinota apie jo priėmimą į operą. Laikas taip greitai bėga, jog ne nepastebimai štai jau artinasi ir to sezono pabaiga. Dar keletas savaičių, ir mūsų A. Brazis, kartu su kitais operos solistais išvyksta kelių mėnesių gastrolinei kelionei po visą Ameriką.

— Ir aš pats net nepasijutau, kad jau sezonas artėja prie pabaigos, — sako jis, kai jo bičiulių būrelyje tenka su juo pasikalbėti apie jo darbą.

Bet gi — vieno sezono pabaiga, o kito pradžia; juk tos srities darbas ir skiriasi nuo kitų, jog, dar vienos dalies nebaigus, jau kitą planuoji. Taip ir čia. Šį vakarą A. Brazis savo kišenėje turi jam smagaus turinio raštą. Jo įprastas gyvumas, kurio jis neslepia niekad saviškių tarpe, šiandien palypėjęs keliasdešimt laipsnių aukštyn.

Didelis, įprastos įstaigų formos vokas su atgaliniu Metropolitan Operos adresu, o viduje taipgi tas pats tekstas tik dar didesnėmis raidėmis pačioje popieriaus lakšto kaktoje. Rudolph Bing, operos reikalų vedėjas, jam praneša ir kviečia atvykti pasirašyti kontraktą dainuoti ateinančių metų sezonui.

Dainininkui tai reiškia daugiau, negu kokios kitokios darbo rūšies sutarties prailgininimas. Ir Algirdas Brazis į antrąjį savo sutarties terminą žengia dar didesne energija ir viltimi.

Pradėjęs mažomis rolėmis jis jau gauna dainuoti ir didesnių.

— Prie tokios dainininkų konkurencijos, kokia čia yra, naujai įstojusiam sunku iškart prie didelių rolių prieiti, — aiškina A. Brazis.

— Ateinantį sezoną tikiuosi, kad gal ir man teks pereiti prie didesnių. Mat, čia viskas palaipsniui. Dabar jau keletas savaičių, kai dainuoju Yamadori partiją "Madama Butterfly". Tai, tiesa, nedidelė, bet jau žymesnė rolė, — sako jis ir ilgiau sustoja ties savo dalyvavimu operos pastatymuose.

Pradžioje jis mažą rolę dainavo "Rigoletto" operoje, paskui "Traviatoje", vėliau "Madama Butterfly" ir po kovo mėn. 15 pasirodys dar vienoje naujoje rolėje — "Nachtingall — "Meistersinger" operoje.

Iš viso A. Brazis turi parengęs dvidešimt penkias įvairias dideles ir mažas roles. Daugelį jų jau yra dainavęs dar prieš ateidamas į Metropolitan. Tai buvo Čikagos, San Carlo ir New York City operose.

— Mano patyrimas, kurį įsigijau kitose operose, man čia labai pravertčia. Ir net pačioje pradžioje, kai atsidūriau čia visiškai naujoje aplinkoje, jis mane džiugino, — sako jis, sustodamas ties pirmaisiais savo įspūdžiais šioje operoje.

— Pradžioje visi manė, kad aš koks graikas ir nežinojo, kaip mano pavardę ištarti. Net siūlė ją pakeisti. Bet aš nemaniau, kad man reikia kitos. Pirma sunkiai betarė, bet vėliau išmoko. O dabar mano kolegos jau visiškai teisingai mano pavardę ištaria, — pasakoja A. Brazis, smagus, kad jam pavardės nenukirpo ar nepakeitė.

Čia tuo tarpu jo bičiuliai užmezga kalbą apie A. Brazį. Tuojau pat prisimenama jo dalyvavimas lietuvių visuomenėje. Jis ir lietuvių pramogų lankytojas. Jis ir lietuviškų koncertų dainininkas. Ir tai ne tik New Yorke. Pilna jo visur, New Yorko apylinkėj ir tolimesniuose miestuose.

Čia kažkas dar prisimena, kad jis ir Lieuvoje buvęs.

— O kaip gi! Tikrai buvau. 1938 metais su Čikagos lietuvių choru "Pirmyn". Mačiau Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, — sako A. Brazis, gimęs Čikagoje ir su ja artimai suaugęs.

Kalbant apie jo dalyvavimus lietuvių koncertuose, čia jis atsiverčia savo užrašų knygelę ir dar sako:

— Kovo 30 d. giedosiu Newarko Šv. Trejybės bažnyčioje, o Verbų sekmadienį — Brooklyno Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tenai su choru ir kitais solistais atliksime "Septynis Kristaus žodžius".

Be savo darbo operoje ir koncertų lietuviams, A. Brazis daug dainuoja amerikiečiams. Paskutiniu metu rodėsi visoje eilėje televizijos programų ir radijo transliacijų, pavadintų "Nuo kranto iki kranto" (nuo Atlanto iki Pacifiko). Štai neseniai jis kartu su kitais Metropolitan Operos solistais buvo pakviestas Denver, Colorado, Central City dainuoti per visą liepos mėnesį. Tuo tarpu dainininkas dar nėra apsisprendęs, ar tenai turės laiko dalyvauti.

Dabar gi pats svarbiausias rūpestis — ateinančios gastrolės, kai jo Metropolitan su keturiolika operų aplankys septynioliką miestų, suruošdama viso penkiasdešimts penkius spektaklius. Jis dainuos: "Madama Buteerfly", "Rigoletto", "M a n o n", Trubadūruose" "Meistersinger" ir "Traviatoje".

Dirbdamas su savo nuolatiniu dainavimo mokytoju Dimitri Onufrei, jis toms gastrolėms yra pilnai pasirengęs. Kalbėdamas apie savo mokytoją, jis jį mini ypatingu šiltumu. Tai tas pats, kuris jį paruošė jo pirmiesiems operos pasirodymams Čikagoje ir Cincinnati, o dabar jį pasitiko New Yorke, kaip sūnų, kuris gerai išnaudojo tėviškus mokytojo patarimus, patekdamas net į Metropolitan Operos dainininkų šeimą.

Po geros valandos A. Brazis pakilo išeiti, aiškindamas, kad dar šįvakar turi dainuoti Yamadori. Bičiuliai jam linkėjo sekmės šiame spektaklyje, o taipgi ir gastrolėse, kurios vyks ir tokiuose miestuose, kaip Montrealis, Clevelandas, Bostonas, Washingtonas ir kt., kur gausiai gyvena lietuvių.

— O vis dėlto būtų gražu, jei tų miestų lietuviai ateitų tų spektaklių pasižiūrėti ir savo tautietį pamatytų ir išgirstų. ir pasveikintų. — kažkuris pasakė, ir ta mintimi paskui visi atsikėlę išėjo į Spaudos Klubo McAlpin viešbutyje suruoštą Vasario Šešioliktosios minėjimą, kur po poros valandų ir A. Brazis atsirado. Visi džiaugėsi, kad jis taip artimai susirišęs su lietuviais.

A. Tamošaitienė prie jos nuausto kilimo "Pirmosios Kalėdos Kanadoje." "Aidų" klišė

Jonas Aistis

ieško savo trečiosios poezijos knygos: Imago mortis, Sakalo išleistos 1933 m. Kas turėtų šią knygą, prašoma rašyti pačiam autoriui: J. Aistis, 48 Green St., Putnam, Conn.

VOKIEČIŲ IR PRANCŪZŲ KULTŪRINIS BENDRAVIMAS

J. GRINIUS

Trys karai (1871, 1914) vokiečių su prancūzais yra labai apgadinę tų tautų santykius. Tačiau Sovietų Sąjungos pavojus ir reikalas V. Europai jungtis į Federaciją verčia abi tas tautas santykius gerinti. Jie gerinami ir kultūriniu bendradarbiavimu. Tiesą pasakius, prancūzų ir vokiečių kultūriniai santykiai nuo seno taip pat nebuvo blogi.

18-tame amžiuje vokiečiai į prancūzus žiūrėjo kaip į savo mokytojus kultūrinėj srity. Įvairūs vokiečių kunigaikščiai ir hercogai statėsi palocius prancūzų pavyzdžiu, daugiausia nusižiūrėję į prancūzų karaliaus Versalio palocius. Tada kiekvienas išprūsęs vokietis laikė garbe gerai išmokti prancūziškai, o Prūsų karalius Fridrichas Didysis tik prancūziškas knygas savo bibliotekoje telaikė ir prancūziškus eilėraščius terašė. Tiems eilėraščiams taisyti jis kurį laiką savo dvare laikė net garsųjį Voltaire, kol šis pradėjo iš karaliaus eilėraščių tyčiotis. Vokiečių rašytojai tada taip pat iš prancūzų literatūros kūrinių mokėsi bei ieškojo juose paskatų, o Corneille ir Racine tragedijos buvo tapusios pavyzdžiais vokiečių teatro žmonėms.

Tik G. E. Lessingas pirmasis pradėjo kritikuoti prancūzų tragedijas, vadindamas jas pseudoklasinėmis. Jis pats ėmėsi rašyti vokiško pobūdžio tragedijų ir komedijų, tačiau ir jis prancūzų įtakos visai nešvengė. Jo geriausia komedija, kuri šiais metais vaidinama dvejuose vokiečių didmiesčių teatruose, "Minna von Barnhelm", yra kupina prancūziškų posakių. Tik po Lessingo iškilę vokiečių rašytojai su Goethe ir Schilleriu priešakyvokiečių literatūrą pastatė ant savų kojų, nors tie du rašytojai taip pat su pagarba žiūrėjo į prancūzų literatūrą. Antai, tas pats Schilleris yra išvertęs į vokiečių kalbą Racine vieną žymiausių tragedijų, "Phedrą."

XIX ir XX amžiuose vokiečių literatūra pasidarė savarankiška. Tačiau žymieji prancūzų kūriniai vis tiek tuojau buvo išverčiami į vokiečių kalbą. Prancūzų naujai parašytos dramos ir komedijos tuojau būdavo vaidinamos įvairiuose vokiečių teatruose ir turėdavo didelį pasisekimą. Nors to viešai ir neskelbdami, vokiečiai vis tiek prancūzus laikė pavyzdžiais teatro mene. Paryžiaus teatro mados tuoj tapdavo vokiečių madomis, o XX amž. prancūzų filmai vis tiek buvo laikomi meniškesniais, įdomesniais, negu vokiečių.

Tuos gana gyvus prancūzų vokiečių kultūrinius santykius gerokai atšaldė Hitlerio režimas, o per II pasaulinį karą jie buvo visai nutrūkę. Tačiau tik karui pasibaigus, susidomėjimas prancūzais vėl vokiečiuose atgijo, ypač teatro srity. Kadangi vokiečiai gerų dramaturgų turi mažokai, todėl nenuostabu, kad tuoj po karo prancūzų Anouilh, Girodoux, Paul Claudel, J. P. Sartre ir kitų veikalai buvo vaidinami beveik kiekvieno didesnio vokiečių miesto teatre. Ir praėjusiais metais vos tik buvo Paryžiuje pastatyta J. P. Sartro "Velnio ir Dievulio" pjesė, ją tuoj išsivertė vokiečiai ir pastatė dviejuose teatruose. Neseniai mirusio prancūzų katalikų rašytojo G. Bernanos pjesė, "Karmeličių dialogai", kuri vaizduoja vieno karmeličių vienuolyno seserų išblaškymą ir mirtį ešafote per Didžiąją Prancūzų Revoliuciją, ligšiol dar nėra pastatyta Paryžiuje, bet vokiškai išversta jau eina su dideliu pasisekimu Muencheno valstybiniame teatre.

Paskutinis šio kultūrinio bendradarbiavimo žingsnis yra prancūzų "Tautinio Liaudies Teatro" gastrolės Vokietijos miestuose. Kai šio teatro buveinė, Chaillot rūmai Paryžiuje, net mėnesiais buvo užimti Jungtinių Tautų plenumo sesijos, pati trupė su vienu žymiausiu prancūzų aktorių G. Philipe ir su trupės vadovu Jean Vilar važinėjo po vokiečių miestus, vaidindama išgarsėjusią Corneille tragediją "Le Cid" (iš XIV amž.).

Sausio mėn. 2 d. ši trupė "Sidą" vaidino valstybiniame Muencheno teatre. Kaip laikraščiai rašo, spektaklio pasisekimas buvęs nepaprastas. Sužavėta publika nenorėjo skirstytis, vis keldama nesibaigiančias ovacijas prancūzų aktoriams - svečiams. Prie šito šilto prancūzų ir vokiečių susitikimo, be abejo, prisidėjo ne tik pats tragedijos tauriai herojiškas pobūdis, ne tik puiki aktorių vaidyba, bet ir trupės vadovo J. Villar asmuo. Mat, jis laikomas nuoširdžiu vokiečių prancūzų kultūrinio bendradarbiavimo šalininku. Vokiečiai gerai atsimena, kad ne kas kitas, bet tas pats J. Vilar praėjusią vasarą Avignono popiežių kieme (teatre po atviru dangum) pastatė vieno žymiausių vokiečių dramaturgo H. Kleisto "Prinz von Homburg" pjesę prancūziškai. Vokiečiams, kurie už Hitlerio armijų nusižengimus Prancūzijoje, jautėsi beveik amžinai pasmerkti, tas Vilar drąsus žygis Avignone buvo malonus siurpryzas. Už tai, kai dabar tas pats J. Vilar su savo trupe atvažiavo į Vokietiją, vokiečių teatro lankytojai nebežino nė kaip užbaigti plojimų, nors prancūzų kalbos subtilumus ir ne visi supranta.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

Tautinis egzaminas išlaikytas

• **Šv. Kazimiero Akademijos** tautinių šokių grupė buvo pakviesta dalyvauti Chicagos aukštesniųjų mokyklų muzikos festivalyje, kovo mėn. 9 d. Morrison viešbutyje. Šokius išmokino A. Valeišaitė, chorą, kurio fone šokėjos šoko "Palankėj", paruošė sesuo M. Bernarda.

• **Kun. Leonardas Gižinskas,** kuris dirba šv. Petro parapijoje ir lotynų kalbą dėsto Fairmont, W. Va., kovo 4 di. šventė savo 35 metų kunigystės ir 34 metų žurnalistinio darbo sukaktis.

• **J. Sadauskas ir J. Valaitis** Čikagos priemiestyje Thornton įsteigė alaus bravorą "White Bear Brewing Co., Inc."

• **Stasys ir Zuzana Raudoniai** Pittsburgh, Pa., kovo 2 d. minėjo 25 metų vedybų sukak-

• **Sophie Barcus,** viena iš radijo programų leidėjų Chicagoje, kas šeštadienį į savo programą įtraukia "Pasaulio lietuvių žinias".

• **Kun. A. Švedas,** MIC, JAV karo aviacijos kapelionas majoro laipsniu, buv. TT. Marijonų seminarijos naujokų magistras, baigęs šešių savaičių orientacijos kursus JAV karo kapelionų mokykloj Fort Slocum, N. Y., dabar paskirtas katalikų kapelionu Sampson oro bazėj Geneva, N. Y.

• **Kun. Kaz. Barauskas-Baras,** "Draugo" dienraščio redakc. kolektyvo narys, švenčia savo 35 metų spaudos darbo sukaktį. Pirmas jo rašinys atspausdintas 1917 m. "Dabartyje". 1939 m. jis įsteigė ir vadovavo Katalikų Spaudos Biurui Kaune, redagavo "Mūsų Laikraštį", pasiekusį 89.000 tiražo.

STOUGHTON, MASS.

S. m. vasario 21 d. visuotinis narių susirinkimas nutarė čia įsteigti lietuvišką šeštadienio mokyklą. Parengiamiems darbams atlikti išrinkta komisija iš Mrs. Joanos Owerka—pirmininkės, Jonas Chencus, Helen Lignickis — narių. Jie taipgi pakvietė padėti kun. M. Vembrę, kaip sumanymą iškėlusį.

Vasario 4 d. mirė Antanas Butvila. Paliko sūnų ir dukterį. A. Butvila buvo viena sunkiausių lietuvių. Jis svėrė apie 330 svarų.

Vasario 15 d. mirė Juozapas Petruškevičius, 68 metų. Jis buvo kilęs iš Krinčino parapijos. Paliko vieną dukterį.

Mik.

ROCHESTER, N. Y.

Rochesterio lietuviai Vasario 16 d. šventę atšventė kovo 2 d. Iškilmės buvo pradėtos pamaldomis, į kurias susirinko visos lietuviškos organizacijos, vadovaujamos liet. legionierių posto pirm. P. Dirsės. Mišias už kenčiančią Lietuvą atnašavo J. E. vysk. V. Brizgys. Savo pamoksle vysk. V. Brizgys iškėlė lietuviškos asmenybės vertę, kuri esanti pati brangiausia vertybė žmogaus gyvenime. Choras, tarp kitų lietuviškų giesmių, pirmą kartą išpildė J. Strolio "Parveskie mus Viešpatie". Solo partiją giedojo Andr. Cieminis. Vargonais grojo Z. Nomeika, dirigavo P. Armonas. Po pietų parap. erdvioje salėje įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo beveik visi Rochesterio lietuviai, išskyrus pildančius Maskvos įsakymus (kai kuriuos gedeminiečius). Minėjimas buvo pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais. Vysk. V. Brizgys kalbėjo apie šeimos vaidmenį lietuvybės išsilaikyme. Keliaująs vyskupas V. Brizgys, daug dirbąs Lietuvos laisvinimo kovoje, savo ilgokoje kalboje pareiškė labai daug įsidėmėtinų minčių. Juo daugiau keliaująs per platųjį pasaulį, tuo labiau pasilgstąs savo gimtojo krašto. J. E. vysk. V. Brizgys dar niekur neradęs tokios pilies, kuri atstotų jo tėviškės sodybą, Lietuvos žaliųjų pievų, vyturėlio, lakštingalos ir volungės. Pasigendąs savo pirmosios jaunystės švelnios sielos draugų, kurie savo atvirumu ir nuoširdumu jo atmintyje iškylą, kaip šventieji. Jis plačiame pasaulyje pastebįs, kad pasaulis pasigendąs žmogaus. Pasauliui reikia Lietuvos kaimo jaunimo. Bet tai esanti praeitis. O dabar, grįžtant realybėn, daugelis klausinėjąs, kas išaugs iš dabartinio lietuviško jaunimo. Baimė esanti pagrįsta. Lietuviams, kad išsilaikytų lietuviais, trūksta: kasdieninių šeimose pasikalbėjimų apie paliktąjį kraštą, šeimos skaitybos. Pasigendama: turiningos Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos, Lietuvos tautosakos veikalų. Lietuvos šeimų butai turį pasipuošti lietuviškais paveikslais ir lietuviška ornamentika ir pagaliau bendrų šeimų maldų. Baigdamas, J. E. vysk. V. Brizgys priminė reikalingumą lietuviškosios ofenzyvos—ieškojimo Lietuvos laisvės kovai draugų ir dingstančių ar dingusių lietuvių.

Po vyskupo kalbos bendruomenės choras padainavo kelias dainas, tautinių šokių grupė, vad. St. Ilgūno pašoko kelis tautinius šokius ir akt. J. Kaributas padeklamavo Mickutės - Mitkienės "Vasario 16-ji" ir "Motulės gimtadienis". Minėjimas praėjo labai pakilioje ir vieningoje nuotaikoje.

Rinkliavos metu Tautos Fondui suaukota 1.010 dol. Rochesterio lietuvių bendruomenė maža (apie 700 asmenų), bet gilus supratimas didžiųjų tautinių reikalų pralenkė žymiai gausesnes lietuvių bendruomenes. Tautos Fondas, kaip ir kiekvienas tautinis ar valstybinis mokestis, yra tautinės savigarbos demonstracija, vieningo darbo pareiškimas, tautos reikalų supratimas. Ir dėl to, rochesteriečiai, dalyvavę Vasario 16 d. minėjime, dauguma nemetė, anot parapijos klebono Jono Bakšio "apgraužto" dolerio, bet aukojo pagal savo išgales, žymiai didesnes sumas. Feliksas Šlapelis paaukojo net 100 dol., Dr. J. ir Izb. Stankaičiai —40 dol.; Druseikis, Dr. J. ir B. Balčiūnai, Dr. Alf. Stankaitis — po 20 dol.; Dr. E. ir K. Butrimai, Dr. Vl. Lelevičius— po 16 dol.; P. Norkeliūnas ir Audra — po 15 dol.; kleb. kun. J. Bakšys — 12 dol.; J. Kaributas, Aišmantas Feliksas, L. ir K. Vilimai, O. ir J. Pupininkai, R. ir K. Krivickai, Juozas Ragaišis, Al. ir Agn. Beresnevičiai, Kazys Šaulevičius, Pov. Pečkus, J. Povilaitis, Kaz. ir K. Sabaliauskai, Jurg. ir K. Jankai, Vl .ir Ant. Sabaliauskai, Pr. Malinauskas, Stf. ir Petr. Bliudnikai — po 10 dol. Mažiau dešimties dolerių yra aukavę labai didelis skaičius,

Bet dar daugelis rochesteriečių lietuvių liko neaukojusių. Jų tarpe beveik visi lietuviai biznieriai. Reikia manyti, kad visi nuoširdūs lietuviai neliks abejingi savo senosios Tėvynės svarbiems reikalams ir savo aukas prisiųs Rochesterio ALT skyriaus pirm. Petrui Norkeliūnui (1006 Clifford Ave., Rochester 5, N. Y.)

— Išvakarėse Ateitininkų draugovė vysk. V. Brizgiui pagerbti buvo suruošusi priėmimo vakarienę, kurioje dalyvavo organizacijų atstovai ir keli senieji lietuviai bei Rochestery gyveną ateitininkai.

— **Rochesterio vyčiai** šv. Kazimiero minėjimą buvo suruošę kovo 9 d. **—sb.**

BALTIMORE, MD.

Minint Vasario 16 surinkta 777.00 dol.

Vasario 16-sios minėjimas Baltimorėje šiais metais praėjo žymiai pakilesnėje nuotaikoje kaip ankstesniais metais. Tarp kitų priežasčių prie šventės iškilmingumo prisidėjo Voice of America minėjimo įrašymas transliacijai į Lietuvą ir neseniai iš Lietuvos pabėgusio žvejo J. Grišmanausko apsilankymas. Marylando gubernatorius ir Baltimorės mayoras, kaip kasmet, Vasario 16 buvo paskelbę "Lietuvos Respublikos Diena". O Marylando legislatūroje šiais metais Lietuvos Dieną buvo priimta speciali rezoliucija, kurioje išreiškiama viltis, kad Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė bus netrukus atstatyta. Rezoliuciją pasiūlė atstovas O. Malley. Lietuviškosios visuomenės šventės minėjimas susidėjo iš 3 dalių: tradicinio bankieto, iškilmingų pamaldų ir masinio iškilmingo minėjimo. Aukų Tautos Fonduĩ šiais metais buvo parinkta bažnyčioje ir minėjime. Prie bažnyčios surinktų pinigų parapijos kunigai pridėję savo aukas sudarė 300 dol. Šios sumos kun. dr. L. J. Mendelio čekis pirmiausia ir buvo įteiktas per minėjimą. Pačiam minėjime aukojo šie aukotojai: Bradūnai — 25 dol.; Jončai, Jokubauskas, Leonai, J. Ližaitis, Matuliauskai, Palubinskas, Petruliai, Surdokas, A. Svotelytė ir Lietuvių Meliodijos radijo direktoriai — po 10 dol.

Labai daug kas aukojo mažesnes sumas. Viso salėje surinkta 448.40 dol. Be to, dar prieš minėjimą, apsilankius Alto vadovybei buvo sudėta 28.60 dol. Taigi viso Vasario 16 proga Tautos Fondui Baltimorėje suaukota 777.00 dol. **J. Surgaila**

Baltimorės Balfo skyriaus susirinkimas

Baltimorės Balfo 64 skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas š. m. kovo 11 d. (antradienį), 8 v. v., Lietuvių salėje. Per praėjusį susirinkimą netikėtai susilaukus įdomaus Balfo atstovo J. Valaičio pranešimo dėl laiko stokos nebuvo įvykdyti nei valdybos rinkimai nei išklausyti jos pranešimai. Taigi per šį susirinkimą reikės tai įvykdyti. Be to susirinkimas turi numatyti bent artimiausius veiklos planus. Todėl visi lietuviškųjų organizacijų atstovai ir visi Balfo nariai būtinai prašomi dalyvauti. **Valdyba**

INDIANA HARBOR, IND.

Vasario 16 d. minėjimą čia suruošė ir pravedė Alto skyrius. Pradėta iškilmingomis pamaldomis šv. Pranciškaus lietuvių parap. bažnyčioje, kur buvo atnašautos dvejos šv. mišios už Lietuvą ir du pamokslai pasakyti. Vakare parapijos salėn susirinko senieji ir naujieji ateiviai lietuviai. Susirinkusiems buvo didelė staigmena, kad į minėjimą kartu su vietos svečiais atėjo Notre Dame un-tos profesorius S. Kolupaila ir atstovų rūmų narys Ray Madden (D. Ind.). Pastarasis Alto pirmininko A. Vinick susirinkusiems buvo pristatytas kaipo Katyno žudynių tyrimo Kongreso Komisijos pirmininkas.

Pagerbus JAV ir Lietuvos vėliavas buvo sugiedota abiejų valstybių himnai. Po to buvo pakviestas tarti žodį Ray Madden, kuris savo kalboje pasidžiaugė, kad netikėtai teko jam pakliūti pirmą kartą į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Tuo dar maloniau jam esą čia pabuvoti, kaipo aukščiau paminėtos komisijos pirmininkui, su tokiais žmonėmis, kurie yra komunistų režimo aukos.

Jis ilgiau sustojo ties "genocide" ir šio žodžio prasme, kuris plačiajai Amerikos visuomenei dar mažai esąs žinomas ir suprantamas, bet jam, betyrinėjant Katyno žudynių įvykius susidaręs tikras vaizdas, kokie siaubingi yra Kremliaus kriminalistų nusikaltimai, nes komunistinis režimas pagrįstas žmonių baime ir žudynėmis, o toks režimas ilgai negali tverti, todėl ir Lietuva neužilgo bus laisva. Be to, kongrese pasakęs Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga didelę kalbą, kuri esanti užrašyta kongreso darbuose. Pasinaudojant jo buvimo proga, įteikta rezoliucija, kurią jis pažadėjo įteikti kongresui ir dar gyvu žodžiu priminti Lietuvos reikalą.

P. Ray Madden išbuvo per visą programą, ypatingai atkreipdamas savo dėmesį į tautinius lietuviškus šokius, kur lietuviškasis jaunimas scenoje pasirodė margaspalviais tautiniais rūbais, taip pat su nemažesniu susidomėjimu sekė choro išpildomą programą ir mokyklos vaikų atliekamą gyvąjį paveikslą "Kenčianti Lietuva."

Prof. S. Kolupaila savo kalboje trumpais žodžiais prisiminė ne tik Lietuvos Nepriklausomybės laikus, bet Lietuvos universiteto įsikūrimą ir jo reikšmę Lietuvai, be to, dar prisiminė dr. J. Basanavičiaus 25 metų mirties sukaktį.

Aukų Lietuvos vadavimo reikalams surinkta apie 1000 dol.

Prof. S. Kolupaila susirinkimui išdavė "paslaptį", kad Indianos valstybėje šiais metais Vasario 16-ji buvo paskelbta Lietuvos Diena p. A. Vinick pastangomis.

Programai vadovauti buvo pakviestas p. Z. Moliejus, kuris sunkaus uždavinio ėmėsi ir atliko iki pabaigai tikrai meistriškai.

PRANEŠIMAS STUDENTAMS

Š. m. kovo mėn. pradžioje įvyksta visuotinis Liet. Studentų S-gos JAV narių atsiklausimas — referendumas S-gos įstatų klausimu. Įstatai jau savo metu aprobuoti pirmojo JAV lietuvių studentų suvažiavimo Chicagoje. Galutinai įsigalios, jei referendume bent 51% s-gos narių, už juos pasisakys paprasta dalyvaujančių dauguma. Įstatų priėmimas sustiprins S-gos veiklos pamatus ir įpilietins kuriamąjį Studentų Šalpos Fondą. Studentai kviečiami gausiai šiame referendume dalyvauti.

Kartu su įstatų referendumu bus prirenkami du studentai nariai į Šalpos Fondą; Šliupas ir Balčytis.

Balsavimo kortelės ir kita medžiaga bus išsiuntinėta kiekvienam šiais mokslo metais užsiregistravusiam S-gos nariui individualiai. Kartu bus pasiųstos platesnės balsavimo taisyklės. Balsavimai vyks iki š. m. kovo 23 d. (pašto) antpaudo data). Mandatų Komisiją sudaro: Ben. Mačiuika (pirm.), Regina Rauchaitė ir Rimas Dirvianskis. Mandatų Komisijos adresas: Mr. Ben. Mačiuika, 933 W. 34th Pl., Chicago 8, Ill. Neaiškumams iškilus, prašome rašyti: Mr. Vyt. Žvirzdys, 315 No. Francis St., Madison, Wis.

Lietuvių Studentų Sąjungos J. A. V. Centro Valdyba

ŠVENTO ANTANO GARBEI

Kovo - March 18 dieną, 1952 m.

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ

Šv. Antano Vienuolyne

Kennebunk Port, Maine

Prasideda

Iškilmingos 13-kos Antradienių Pamaldos

kurios baigsis birželio 4-13 d.

Šv. Antano Mišių Novena

Už visus šv. Antano 13-kos Antradienių Pamaldų ir Novenos dalyvius bus laikomos

KAS ANTRADIENĮ:

7 val. ryto — iškilmingos šv. Mišios,

7 val. vakaro — iškilmingos pamaldos prie išstatyto Švč. Sakramento

Pamaldų metu bus skaitomos prisiųstos intencijos, kuriomis Pranciškonai melsis.

Visus Šv. Antano Mylėtojus Kviečiame

Jungtis su Pranciškonais maldoje, šv. Komunijoje ir šv. Mišiose, kad per didžiojo Stebukladario šv. Antano užtarimą iš Dievo išprašytume:

TEISINGOS TAIKOS,

NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI,

KIEKVIENAM RŪPESČIŲ VALANDOJE REIKALINGOS PAGALBOS.

Si quaeris miracula.... Jei ieškai stebuklų, kreipkis į Šv. Antaną. Iki Kovo 18 d. prašome prisiųsti savo ypatingas intencijas sekančiu adresu:

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR

KENNEBUNK PORT, MAINE

Athol, Mass.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas

mūsų kolonijoje vas. 24 d. buvo pradėtas iškilmingomis šv. mišiomis. Atlaikęs mišias, klebonas kun. P. Juraitis savo tai dienai pritaikytame pamoksle sugretino pranašo Izajo skausmingus žodžius apie Jeruzalės bei žydų tautos likimą su Lietuvos dabartine kančia ir kvietė melstis už jos išlaisvinimą.

Minėjimo iškilmingą aktą tos pat dienos vakare parapijos salėje atidaręs, kun. P. Juraitis vaizdžiai papasakojo, kaip ir kokiom sąlygom Lietuvos nepriklausomybė buvo atkurta. Buvo perskaitytas ir pats Nepriklausomybės paskelbimo aktas. Svečias kun. J. Jutkevičius savo nuoširdžioje ir jautrioje kalboje kvietė visus prie sunkaus Lietuvos išlaisvinimo darbo. Kiekvienas gali tėvynės išlaisvinimo vardan ugdyti visų lietuvių vieningumą, arba padėti savo darbu bei pastangomis (rašyti laiškus senatoriams, redaktoriams), arba skirti tam savo maldas bei aukas. Tųjų aukų iš lietuvių ir yra susilaukta dar per maža. Kitų tautybių tarpe mes esame atsilikę... išeina tik po 2 centus aukų iš kiekvieno Amerikos lietuvio per visus pereitus metus.

Toliau visa eilė jaunųjų deklamatorių: B. ir K. Simanauskai, čia gimusi Petrauskaitė, taip pat J. Benešiūnas bei J. Mickūnas poezijos sparnais kėlė klausytojus į Lietuvos žemelę. O L. ir Z. Tamašauskaitės pasirodė su melodeklamacija pagal Adomavičiaus muziką. Dainininkė J. Adomavičienė patriotinėm ir jautriom Kačanausko, Strolios, Šimkaus, Adomavičiaus lietuviškom dainom bei arija iš op. Mignon nė vienam dalyviui išspaudė ašarą bei sukėlė gyvus tėviškės prisiminimus. Solistei kaip bažnyčioje taip ir salėje akompanavo muz. V. Adomavičius.

Numatytas ir ruoštas vaidinimas dėl vietos tremtinių tarpe pasireiškusio nesutarimo nejvyko. Gaila. Nedidelė dypukų grupė visai minėjime nedalyvavo. Salę gausiai užpildė daugumoj seni ateiviai bei nemažai ir čia gimusio jaunimo, kalbas ir programą priėmė su didele atida bei įdomumu.

NEW HAVEN, CONN.

Lietuviai šoko tarptautinėje parodoje

Vietos tautinių šokių grupė, vadovaujama St. Paulionienės, buvo pakviesta išpildyti tautinių šokių programą YWCA erdviose patalpose. Mūsų šokėjai labai sutartinai, vikriai ir ritmiškai pašoko "Kubilą" ir "Rugučiai". Aplodismentai liudijo, kad publikai labai patiko. Vėliau šokėjai susilaukė daug pagyrimų iš viršininkų ir kitų dalyvių. Šoko A. Kruvelytė, N. Ramanauskaitė, D. Ramanauskaitė, S. Leikienė, B. Strimaitis, E. Žiurys, A. Gruodis, V. Bavarskas. Šokėjams akompanavo Vaitužis.

Šis mūsų šokėjų pasirodymas gal yra pirmas, bet ne paskutinis. Jie taip šauniai užsirekomendavo ir iškėlė lietuvių vardą svetimtaučių tarpe, kad tikimasi ir dažniau matyti mūsų jaunimą svetimtaučių tarpe.

Katalikių moterų susirinkimas

The New Haven Council of Catholic Women, arba New Haven'o Katalikių Moterų Taryba, buvo sušaukusi mėnesinį susirinkimą šv. Kaizmiero parapijos svetainėje. Pirmą kartą šios parapijos moterys buvo šeimininkės, kurios priėmė visų katalikiškų parapijų moteris į savo pastogę. Visos stebėjosi mūsų svetainės erdvumu, scenos gražumu ir visa tvarka. Susirinkime taipgi dalyvavo vikaras kun. A. Zanavičius.

Parengimo komisija su savo vedėja Alena Case ir pagelbininkėms — B. Belcher, H. Adašiūnas, H. Markiewicz, S. Fortune ir H. Mačiulaitis — pavaišino visas viešnias skaniais valgiais. Stalui papuošti laidotuvių direktorius Jonas Markevičius dovanojo labai gražių gėlių. Pirmininkė ir visos narės jam taria nuoširdžią padėką.

Moterų Sąjungos svarbus susirinkimas

Moterų Sąjungos 33-čios kuopos svarbus mėnesinis susirinkimas įvyks kovo mėn. 20 d. vakare, parapijos svetainėje. Visos narės yra kviečiamos atsilankyti ir atsivesti naujų narių, nes dabar yra naujų narių vajus, tai gera proga visoms katalikėms moterims ir merginoms prisirašyti, nes nereikia mokėti įstojimo mokesčio. Taipgi nereikia mokėti už gydytojo apžiūrėjimą; apmoka pati kuopa. Kviečiam visas lietuves moteris ir merginas pasinaudoti šia nepaprasta proga. **M.**

Kennebunk Port

• Naujosios Anglijos Lietuvių diena Kennebunk Port, Me., šiemet bus rugpiūčio mėn. 10 d. Programoje dainuos New Britain choras, vadovaujamas prof. V. Marijošiaus.

• Vasaros stovyklą berniukams šiemet manoma suskirstyti į dvi grupes, kad galima būtų priimti daugiau norinčiųjų. Iš tolimesnių vietų jau dabar ateina pasiteiravimai, o kai kas savo vaikus jau yra užregistravęs.

• Naujos šv. Antano koplyčios pašventinimas bus rugpiūčio 10 d., Lietuvių dienos metu. Marmurinis altorius ir šv. Antano statula yra užsakyta Italijoje. Viena pranciškonų geradarė paaukojo nemažą sumą mozaikai, kuria bus papuoštas šv. Antano altorius.

Miami, Fla.

Kovo mėn. 2 d. tarp 1:15 ir 1:30 val. po pietų per Mr. Lonard Widowski vedamą radijo stotį WTTT buvo perduota speciali programa apie šv. Kazimierą. Programą sudarė: 1. J. Naujalio "Sveika Marija", giedojo mezosopranas Anita Navickaitė; 2. Kun. J. L. Vinciaus (šv. Juozapo bažnyčios vikaro Indianoje) lietuviškas žodis apie šv. Kazimierą; 3. J. Naujalio "Kad širdį tau skausmas", giedojo baritonas P. Steponavičius; 4. Kun. J. L. Vinciaus žodis angliškai; 5. J. Dambrausko "Malda už tėvynę", giedojo solistė Antanina Dambrauskaitė. Akompanavo P. Steponavičius, šv. Vardo bažnyčios vargonininkas

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

ŠEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. —:— WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS Direktorius — **AD. JEZAVITAS** Muzikos Dir. — **V. UBAREVIČIUS** Pranešimų Dir.

AUKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ AKCIJOS FONDUI

Prie ALRKF veikiąs Lietuvių Katalikų Akcijos Fondas yra gavęs aukų:

Brockton, Mass., šv. Roko parapija, talkinant vietos Federacijos skyriui, sukėlė $256.30. Kun. P. Strakauskas, šios parapijos klebonas, šias aukas prisiųsdamas, prašė jas panaudoti Lietuvos laisvinimo reikalams. Prašymas bus išpildytas.

Worcester, Mass., Aušros Vartų parapija, kurioj klebonauja kun. K. Vasys, prisiuntė $50.00.

Norwood, Mass., ALRKF 10 skyrius Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjime surinko $84.00. Aukos persiunčiamos Amerikos Lietuvių Tarybai.

Middleport, Pa., E. A. Pitkus $25.00.

Po $10.00 aukojo: M. Petrauskienė, E. Chicago, Ind.; A. Vebikai, Cicero, Ill.; M. Klimaitienė, Maspeth, N. Y.; Antanas Balčytis, Chicago, Ill.

Po $5.00 aukojo: James Puzinas, S. Smigelskienė, kun. E. Paukštys, V. Romazas.

LRKSA 8 kuopa, Cleveland, Ohio, prisiuntė $9.00. Elena Venskienė $2.00.

Ig. Starodomskis Tėvo Bernatonio fondan (tremtiniams našlaičiams Vokietijoj) aukojo $5.00.

Ta pačia proga primename visiems Federacijos skyriams ir visoms lietuvių katalikų draugijoms, kad jau laikas mokėti centrui mokestį už 1952 metus. Centrinės draugijos moką Federacijai tik $10.00 į metus, o visos lokalinės draugijos, kuopos bei skyriai po vieną dolerį į metus. Čekiai rašomi ALRKF iždininko prel. P. Juro vardu ir jie siunčiami į sekretoriatą (2334 So. Oakley ave., Chicago 8, Ill.).

Malonu yra pranešti lietuvių katalikų visuomenei, kad Federacijos 4 skyrius ir veikėjai **sutiko surengti 1952 metų Federacijos Kongresą Detroit, Mich., mieste.** Dienos dar nenustatytos, tačiau manoma, kad Kongresas galės įvykti paskutinėmis rugsėjo mėnesio dienomis.

ALRKF Sekretoriatas

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

susilaukė įvertinimo ir pritarimo

Baigiamas spaudai ruošti A. Simučio P. L. ŽINYNAS susilaukė iš lietuviškosios visuomenės vadų ir biznierių netikėtai didelio pritarimo.

Susipažinusieji su Žinyno turiniu ėmėsi jį remti prenumeratomis ir paskatinimais autoriui.

Prelatas **Pr. Juras** iš Lawrence, Mass., vienas iš pirmųjų rezervavosi penkis egzempliorius išsireikšdamas: "Tai turėtų būti labai naudinga lietuviams knyga."

Žinomoji visuomenininkė ir biznierė **Pranė Lapienė** iš Stony Brook paprašė įrašyti abu savo biznius į Žinyną kartu pareikšdama: "Labai didelį ir naudingą darbą dirbate.... Manau visi lietuviai tinkamai įvertins ir tuo galėsite pasiguosti. Linkiu sekmingai baigti."

Salezietis kun. **Endriūnas** iš Elizabeth, N. J., rašo: "Su džiaugsmu sutinko P. L. Žinyno idėją ir išleidimą. Jau seniai ko panašaus laukiame." **Kun. Žiūraitis** iš Metuchen, N. J., rašo: "Baigiate ruošti didelio masto knygą. Žinynas bus svarbi kiekvienam informacija." Kun. **Ruibys** iš Westville, Ill. rašo: "Jums priklauso padėka už ėmimąsi tokio vertingo žygio — Žinyno ruošimo. Lai Dievas padeda viską išvežti iki galo."

Autorius, žinoma, labai džiaugiasi vertingais paskatinimais ir jų padrąsintas norėtų paprašyti visuomenininkų ir biznierių talkos. Daugeliui išsiuntinėti laiškai ir anketos, dar daugiau yra organizacijų ir biznierių, kurių adresų autorius neturi. **Todėl nieko nelaukdami siųskite ŽINYNO redaktoriui organizacijų, biznierių profesionalų adresus** —tuo labai palengvinsite jo darbą ir paskubinsite ŽINYNO išleidimą. Visos Žinyno dalys jau paruoštos ,o adresų skyriui prašau visuomenininkų ir biznierių talkos. Gavusieji laiškus ir anketas prašomi greičiau atsiliepti. Visas informacijas siųskite Žinyno redaktoriui:

Mr. A. Simutis
41 W. 82 Street
New York 24, N. Y.

P. S. Norintieji Žinyną užsiprenumeruoti prisiunčia savo adresą ir keturis dolerius.

Dykai išbandymas

REUMATIŠKŲ SKAUSMŲ ARTHRITIS

Jei dar niekad nevartojai ROSSE TABS nuo raumenų skausmų tankiai susijusių su reumatizmu, arthritis ir neuritis, tai kodėl juos nebandyti **šiandien** mūsų išlaidomis? Juos tūkstančiai vartoja jau virš 25 metų.

Šio laikraščio skaitytojams valstai siunčiami dykai.

Mes kviečiame jus juos išbandyti. Leiskite atsiųsti jums siuntinį **24 tabletes** dykai. Jei nepilnai būsite patenkintas gaunama pagalba, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebūsite mums skolingas. Bandymas nekainuos jums nė vieno centO. NESIŲSKIT PINIGŲ. Tik tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą.

ROSSE PRODUCTS CO.,
Dept. X-3
2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

A. † A..

EDVARDAS TUMASONIS, 23 metų, miręs vasario 18 d., palaidotas iš Angelų karalienės parapijos šv. Jono kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame dalyvavusiems laidotuvėse ir mus užjautusiems: prel. J. Balkūnui, kleb. kun. J. Aleksiūnui, kun. V. Pikturnai, kun. Pazereckams, Tėvams Pranciškonams, A. ir M. Mickevičiams, Seselėms Domininkonėms ir visiems už šv. Mišių aukas ir palydėjimą į kapines.

Nuliūdę: Motina, brolis kun. Kazimieras O.F.M. ir brolis Jurgis.

ATVYKO

1952 m. kovo 4 d. į New Yorką laivu "General Muir":

Barkeit Johann, Frieda, Hans
Bliumfeldas Vytautas, Boleslava, Vidmantas
Bumbulis Meta S., Johan, Arno
Dannert Berta
Gassner Waldemar
Gecevičius Mykolas, Bronė, Edda Marija
Jakstadt Albert
Lesch Edith, Werner
Preikschas Werner, Erika
Lesch Arnold
Poehl Hedwig
Schloesser Erwin, Elise Ch., Janete
Schulz Emil, Johanna, Elton, Erich, Hartmut
Szabries Petronelė, Adolf, Edith, Manfred
Vitas Viliūnas Herta, Vaclovas
Weigelt Edith
Weischwill Friedrich, Erna, Hildegard
Westenberger Friedrich, Eugene, Rudolf
Puskepalaitis Albertas

Lėktuvu atskrido:

Adomavičius Pranas, Gerda, Vytautas, Kęstutis
Jasas Jonas, Katrė, Marija, Birutė, Pranė, Josef .
Merkner Erich, Elsa, Christel, Ruth
Navickas Juozas, Therese, Sonja
Puidokas Erna, Bronislavas, Irena, Johanna, Bruno, Valerija, Jonas, Theresa
Razma Antanas, Elena

Prašo garantijos
(German Ethnic)

Kliugas, Ona gim. 1896 m.—siuvėja; Karolis gim. 1888. Adresas: Braunau/Innkreis D. P. Siedlung Laab 601, Austria

IEŠKOMI

Czulkies, Jurgis, iš Stankaitėlių (Abbau-Stankaiten) k., Klaipėdos ap.

Jurašūnas, Antanas, sūnus Igno, iš Šančių, prie Kauno.

Kapačinskaitės, Magdalena, Marcelė ir Petronelė, viena jų ištekėjusi Kasperavičienė, iš Alvito parap., Vilkaviškio ap.

Kavaliauskienė - Ramonauskaitė, Marijona, ir jos sesuo Povilaitienė - Ramonauskaitė, Pranė, iš Kaupiškio k., Vištyčio v., Vilkaviškio ap.

Kazenas, Ignas.

Kiaupa, Petras, ir jo brolis, iš Žalpių kaimo.

Padrostis, Alfonsas, iš Gargždų m., Kretingos ap.

Povilaitis, Julius, iš Bagdengirio k., Meškučių v., Šiaulių ap.

Šeštakauskas, Jonas, ir Šeštakauskaitės, Anelė ir Marijona, iš Kalesnykų km., Simno vl., Alytaus ap.

Simonaitis, Titus, iš Tirkšlionių km., Rozalimo v., Panevėžio ap.

Valavičius, Jonas, iš Leipalingio, Seinų ap., sūnus Juozo ir Viktorijos Gegužiūtės Valavičių.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 W. 82nd Street,
New York 24, N. Y.

Skaitykite ir remkite "Darbininką"!

Tel. POPlar 4110
Charles J. Roman
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 Mt. Vernon Street
Philadelphia, Pa.
Moderniška laidojimo įstaiga
Didelė, graži koplyčia, erdvi salė
Pakeleivingiems suteikiama nakvynė
Visiems nemokamai
Kreipkitės dieną ir naktį

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
Čia parduodami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreipkitės:
485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-0394

Tel. EVergreen 4-9352
4-2442
ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
CATERERS — Communion Breakfasts
Parties-Weddings — Banquets
MEETING HALL

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D:
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329
Priėmimo valandos:
Kasdien 2—4 ir 6—9 p.p.
Šeštadieniais 10—12 ryto ir susitarus.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLenmore 5-3094
Namų tel. GLenmore 3-4445
DR. VACLOVAS PAPROCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y
Priėmimo valandos:
Kasdien 12:30—2 ir 6—8 p.p., išskyrus šventadienius.

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius - Balsamuotojas
Moderniška Koplyčia
423 Metropolintan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 GRAND ST.
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius - balsamuotojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

ŠVĘSDAMI
sukaktuves, vestuves ar sulaukę naujagimio, nepamirškit gero fotografo. Nuotraukos kiekviena proga kiekvienam prieinama kaina.
DON ŠULAITIS
600 Willoughby Ave.
Brooklyn 6, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8137

PARDUODAMI NAMAI
PIGŪS, GERI, GEROJE VIETOJE
RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRES HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms medinis namas, abudu aukštai (florai) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su saliūnu, restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir bizį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.
J. VASTONAS
REALTY and INSURANCE
1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7285

DĖMESIO
Jeigu Jums reikalingi
BALDAI
TELEVIZIJOS APARATAI
DULKIŲ SIURBLIAI
ŠALDYTUVAI
kiti namų apyvokos daiktai....
Kreipkitės tuojau pas šių reikmenų prekybos atstovą:
VILIUS PITKUNIGIS
73 W. 104 St., N.Y.C.
Riversite 9-9164
Jis atstovauja geriausias New Yorko baldų gamybos, šaudytuvų (refrigirator), dulkių siurblių, televizijos įmones.
Pirkdami per jį gaunate didesnę nuolaidą negu kitur ir palankiausias išsimokėjimo sąlygas.

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y
Tel. JAmaica 3-7722

KUN. L. VOICEKAUSKO, Harrison, N. J., išleistas
ČESLOVO SASNAUSKO KOMPOZICIJAS
solo, mišriems balsams ir chorui, pritariant fortaponui arba vargonams,
LIETUVIŠKA MUZIKA
galima gauti
PRANCIŠKONŲ SPAUDOS CENTRE
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.
KAINA $3.50

Telefonas: EVergreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARD MIŠIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užeiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
Tel. SOuth Boston 8-2590
AVenue 2-2484

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS—
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. PA. 7-0402-M

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TE 6-6434

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — **Prel. P. Juras,** 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — **Vincas J. Kudirka,** 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — **Ant. Kneižys,** 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — **Ant. Peldžius,** 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

Iždininkė — **Bronė Ciunienė,** 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — **Kun. J. Bernatonis, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.**

Visi laiškai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos—Money Orderiai ar čekiai išrašomi iždininkės B. Cunys vardu.

RAMUNIŲ ŽIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia į skilvį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jos geros ir akims plauti. Gerk ramunių arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skaistų veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švarią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunių $2.50. O už $1.00 —5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Dar šiandien
Užsisakykite dailųjį Lietuvos vaizdų albumą
Tėvynė Lietuva
Paruošė
VYT. AUGUSTINAS
Užsakymus siųsti:
FRANCISCAN FATHERS,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

SAVE TIME MONEY WORK with York heat
Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.
BROCKTON SERVICE
OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

DR. ANTHONY ARENT
LIETUVIS GYDYTOJAS
Vidujinių Ligų Specialistas
Valandos pagal susitarimą
OFISAS: 507 MAIN STREET
PARK BLDG., WORCESTER, MASS.
Tel. 7-2173, namai; Tel. 6-0671.

Išmėginta ir įsitikinta Pabaltijos Valstybėse, kad daugiausiai padeda nuo peršalimo, galvos, dantų skaudėjimo, neuralgijos ir menstruacijos skausmų
KEPHALIN TABLETĖS,
kurias galite vėl gauti, šia, U. S. A.
20 TABLEČIŲ — — — 0.50
50 TABLEČIŲ — — — 1.00
Mes sumokame pašto išlaidas. Galite siųsti "Money Order" arba grynais, į dedant į voką. Išmėginkite! Neapsigausite.
FREED DRUG COMPANY
4548 University Way, Seattle 5, Washington

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, IR ORGANĄ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

"Darbininko" redaktorius

S. Sužiedėlis šeimos reikalais yra išvykęs iš New Yorko kiek ilgesniam laikui. Jį pavaduoja A. Gražiūnas.

Prel. J. Balčiūnas

vienam mėnesiui yra išvykęs atostogų.

Nuolat melsis už Lietuvą

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje esanti šv. Kazimiero stovyla skęsta gėlėse ir žvakių šviesų jūroje.

Per ištisus metus kas mėnesį bus aukojamos šv. mišios, kur per šv. Kazimiero užtarimą bus maldaujama įvairių malonių Lietuvai ir lietuviams.

Šv. Mišios už a. a. Kun. Pinkų

Ateinantį šeštadienį, kovo 15 d., šv. Jurgio parapijos bažnyčioje 10 val. ryto, ketvirtose a. a. kun. Vinco Pinkaus mirimo metinėse bus laikomos iškilmingos gėdulingos mišios. Buvusieji velionies draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti šv. mišių aukoje.

MATYSIME LIETUVIŠKAS FILMAS

Jei kiekviena fotografija iš Tėviškės mums šiandien yra brangi, tai tuo labiau mes džiaugiamės, kad Amerikoje išliko puikios **spalvuotos filmos iš Lietuvos gyvenimo ir vaizdų**. Moderniška Kauno statyba, gražūs rūmai ir puikios Žaliakalnio vilos, Lietuvos kariuomenės paradai, lietuviško jaunimo gretos, Lietuvos skautų stovyklos, parade žygiuojančios Lietuvos Universiteto studentų korporacijos, Lietuvos žemės ūkis ir Lietuvos gamta, kaip gyva, praslenka pro žiūrovo akis. Tai nuopelnas brolių Motuzų, kurie tą gyvenimą meniškai užfiksavo filmoje.

Tas filmas galės pamatyti visi, kam brangūs Tėvynės prisiminimai, nes Studentų Skautų Korporacija "Vytis" kovo 23 d. 4 val. ruošia specialų **lietuviškų filmų vakarą.**

PIKETUOS LASVIEČIUS

Komunistinė "Laisvė" ir apie ją susitelkę lietuviški šio krašto bolševikai yra labai susirūpinę Pruseikos byla. Bijo, kad Amerikos teismas nenutartų jo išsiųsti į Sovietų Sąjungos rojų, kurį jis visiems perša, o pats keliauti nenori ir dar rausiasi po demokratinės Amerikos pamatais. Ginti tam Maskvos diktatūros garbintojui "Laisvė" kovo mėn. 16 d. neva ruošia "Rigoletto" operos pastatymą, bet iš tikrųjų siekia to, kad suklaidinti žmones dar ir savo pinigu padėtų dirbti griaunamąjį ir nusikalstamąjį darbą. Atkreipti į tai visuomenės dėmesiui yra ruošiamas piketas prie "Laisvės" namų, 110-112 Atlantiic Ave., Richmond Hill, N. Y. Piketas prasidės 1 val. po pietų. Visi, kurie supranta, kokį pavojų sudaro Amerikai Maskvos diriguojami komunistai, prašomi gausiai pikete dalyvauti.

LITERATŪROS VAKARAS

Sekmadienį, kovo 9 d., Apreiškimo parapijos salėje surengtas "Gabijos" žurnalo literatūros vakaras praėjo su retu pasisekimu. Publikos prisirinko pilnutėlė salė pasiklausyti savo rašytojo žodžio. Vakarą atidarė "Gabijos" žurnalo redaktorius St. Zobarskas, iškeldamas literatūros reikšmę ir pranešdamas, kas laimėjo praeitų metų literatūros premiją. Henrikas Kačinskas pradžiai paskaitė laureato Pulgio Andriušio ištrauką iš jo knygos "Sudiev, kvietkeli." Toliau savo eilėraščius skaitė Bernardas Brazdžionis ir Antanas Gustaitis satyras bei jumoristinius eilėraščius. Tarpuose pasirodė Aitvarų kvartetas, vedamas muz. Algirdo Kačanausko. Pertraukos metu publika galėjo įsigyti "Gabijos" knygyno išstatytų knygų. Antroje dalyje H. Kačinskas padeklamavo B. Brazdžionio Vaidilos Valiūno poemą. Antru kartu vėl skaitė abu rašytojai. Pabaigai H. Kačinskas paskaitė Antano Gustaičio feljetoną "Visai slaptai". Pabaigoje dail. V. K. Jonyno, kalba buvo nevietoje.

A. BENDORIUS NEPASITRAUKĖ

kaip "Darbininke" buvo paminėta, dėl nesveikatos iš šeštadieninės mokyklos. Dėl pasunkėjusių sąlygų ir padidėjusio darbo nuolatinėje jo darbovietėe, jis buvo apsisprendęs pasitraukti iš mokyklos vedėjo pareigų, bet, tėvų komiteto prašomas, sutiko bent ligi atostogų pareigose pasilikti.

IŠ LIET. KAT. DARBININKŲ KLUBO VEIKLOS

Kovo 1 d. Tėvų Pranciškonų vienuolyno patalpose, Brooklyne, įvyko Liet. Kat. Darbininkų Klubo susirinkimas. Susirinkimą pradėjo ir baigė malda Tėv. Modestas. Pirmininkavo G. Žerolis, sekr. S. K. Lukas.

Pirm. G. Žeroliui pradėjus susirinkimą, paskaitą darbininkijos klausimais skaitė Tėv. Modestas, OFM. Paskaitininkas nurodė tikruosius darbininkijos kelius ir šunkelius, į kuriuos veda darbininkus komunistai. Iškėlęs, kaip komunistinėj santvarkoj valstybinis kapitalizmas pavergia darbininkiją ir ją atiduoda komunistų biurokratijos išnaudojimui, paskaitininkas paragino dalyvius telktis į krikščioniškas darbininkų organizacijas ir, laikantis krikščionybės dėsnių, siekti darbininkijos gerovės pakėlimo.

Po paskaitos iš New Yorko apskr. Liet. Kat. Federacijos veiklos pranešimą padarė S. K. Lukas. New Yorko Lietuvių Tarybos veikimo apžvalgą padarė M. Razgaitis ir G. Žerolis. Nutarta po Velykų suruošti su šokiais vakarą ir į New Yorko Liet. Tarybą pririnktas dar atstovus J. Urbonas. Naujais nariais į klubą įsirašė O. Bražinskienė, P. Bajorinas ir R. Šomkaitė.

S. K. Lukas

Kan. J. Končius

Balfo reikalais kelioms dienoms išvyko į Ottawą ir Montrealį.

Klubas "ant išpardavimo"

Prieš 42 metus (1910 m.) Brooklyne susikūrė taip vadinamas Lietuvių Kriaučių Neprigulmingas Klubas, kuris tada turėjo tikslą apsaugoti lokalo pinigus, kad jų negalėtų užgrobti joks kontraktorius ar organizacija. To klubo iždas išaugo ligi 37.000 dolerių. Tai nemaža krūva pinigų! Dabar gi Klubas nutarė pinigus... išsidalinti! Apie 30.000 jau esą išdalinta 566 žmonėm ir kiekvienam jų tekę po 49 dol. Buvo likę dar apie 7.000 karo bonais, kuriuos Klubas, savo vasario m. 21 d. susirinkime, irgi nutarė pasidalinti.

Dėl tokio nutarimo Brooklyno siuvėjų tarpe girdisi daug pasipiktinimo. Prieš pasidalinimą griežtai pasisakė P. J. Montvila, F. Vaitukaitis, J. Buivydas, J. Hermanas, J. Glaveskas. Visiškai teisingai pažymi senas siuvėjų veikėjas **Petras Montvila,** kad tuo laiku, kada Rusijos bolševikai, užgrobę Lietuvą, naikina jos turtą ir žmones, tai mūsiškiai bolševikiški jų simpatikai padeda rusam sunaikinti čia lietuviškas draugijas. Jie sulenda į tas draugijas ir padeda jas likviduoti. Štai, siuvėjų Neprigulmingam klube jie šaukia, kad kriaučiai esą neturi už ką duonos nusipirkti, kad šituos klubo pinigus tyko pagrobti "joint bordas", balfai ir tarybos. Tiesiog, kai klausaisi jų kalbų, anot Montvilos, — rodos, žemė prasiskirs ir prarys bonus, gelbėkit juos kuogreičiausiai ir... išsidalinkit! Juk tai yra tikras komunistinis griaunamas darbas, nes ta, vos 12 dol. "pašalpa" nėra joks kriaučių sušelpimas, o yra tik lietuviškos draugijos iždo sulikvidavimas.

Kaip Vilkutaitis, Buivydas ir kiti teisingai nurodo, turint tokią sumą pinigų, dar 1919 m. buvo norėta Brooklyno siuvėjams įsitaisyt nuosavą namą, kurį galima būtų naudoti kultūriniams, lietuviškiems reikalams. Buvo jau parinkta vieta, ir padaryti paruošimai, bet atsirado kenkėjų, kurie tą visą reikalą sugriovė. 1945 m. kilo mintis įsigyti siuvėjams vasarojimui ūkį su namais, kur siuvėjai galėtų žmoniškai atostogas praleisti. Buvo sudaryta komisija ir surasta viena, kita vieta. Bet komunistai stojo prieš tą idėją ir, susiuostę su tysliaviniais tautininkais, pasistengė išrinkti jiems pataikaujantį delegatą, ir taip priėjo prie Klubo pinigų išdalinimo. Žodžiu, pats tas senas ir garbingas lietuvių Kriaučių Klubas atsidūrė, taip sakant, "ant išpardavimo".

Už pasidalinimą paskutiniame susirinkime balsavo 222, bet apie 200 žmonių nuo balsavimo susilaikė. Vadinasi, jiems tas reikalas nebuvo aiškus. Ir taip, stambi pinigų suma, vietoj ją panaudoti kultūriniams siuvėjų reikalams, nueis už nieką. Iš 12 dolerių nė vienas siuvėjas neprasikurs, o Neprigulmingo Kriaučių Klubo iždas bus sulikviduotas. Kai šitokiu būdu vykdomas, net kai kuriems tautininkams padedant, bolševikų planas, tai visiškai suprantama, kodėl Petras J. Montvila su pasipiktinimu pasakė, kad — "dabar muškit telegramą ponui kraugeriui Stalinui, už tai gausit medalį, lietuvių krauju apšlakstytą."

"Aidų" skiriamos literatūros premijos įteikimo proga

Pranciškonų Spaudos Centras

rengia

DAINOS IR LITERATŪROS VAKARĄ

Vakaras įvyks

1952 M. BALANDŽIO 27, SEKMADIENĮ, 4 V. PO PIETŲ

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS SALĖJE

1080 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y.

Visi lietuviškosios kultūros mėgėjai ir mylėtojai kviečiami dalyvauti.

A. A. PREL. K. URBONAVIČIAUS PASKUTINĖS VALANDOS IR LAIDOTUVĖS

Prelatas iš seno turėjo cukraus ligą. Ryšium su ta liga buvo pakartotinai operuojamas ir turėjo vieną koją nupiautą aukščiau kelio, o antros kojos — pusę pėdos. Nežiūrint vaikščiojimo sunkumų, Prelatas vėl buvo pasitaisęs. Kasdien eidavo į bažnyčią Mišių laikyti, klausydavo išpažinčių.

Taip buvo ir praeitą penktadienį, vasario 29 d. Prelatas kartu su visais kunigais pavalgė pietus ir 2 val. nuėjo į bažnyčią vaikų išpažinčių klausyti. Lipdamas laiptais į bažnyčią, pajuto širdies sunkumą, aiškiai buvo pastebimas išblyškimas. Klebonas kun. Pr. Virmauskis prašė nebeiti į klausyklą. Tada Prelatas atsisėdo prie altoriaus grotelių ir ten klausė išpažinčių. Silpnumui nepraeinant, kunigų padedamas parėjo į kleboniją ir po kiek laiko apalpo.

Iškviestas gydytojas Landžius įšvirkštė vaistų ir vėl atsigavo. Paguldytas į lovą, blogai jautėsi ir geriau norėjo sėdėti. Pakviesta slaugė budėjo ligi 11 val. Visą naktį beveik nemiegojęs, rytą ir valgyti nebenorjo. Klebonas rūpinosi išsiųsti į ligoninę ir tarėsi tuo reikalu su Carney ligoninės vadovybe, tačiau nebespėjo išvežti. Visiems kunigams budint, šeštadienį, 12 val. 15 min. Prelatas mirė.

Lankomas daugybės žmonių parapijos klebonijoje, a. a. prel. K. Urbonavičiaus kūnas antradienį, dalyvaujant daugeliui parapijiečių, buvo perkeltas į šv. Petro bažnyčią.

Trečiadienį, kovo 5, nežiūrint labai blogo oro, parapijos bažnyčia buvo perpildyta ir 9 ir 10 val. pamaldose. 9 val. dalyvavo pamaldose parapijos vaikučiai. 10 val. vyko paskutinės gedulingos pamaldos. Mišias laikė kun. Pr. Virmauskis. Dijakonu buvo kun. P. Strakauskas, subdijakonu — kun. F. Norbutas. Giedojo diecezijos kunigų seminarijos klierikų choras.

Pamokslą gražiai pasakė J. E. Vysk. Brizgys, iškeldamas velionies darbštumą, išsilaisvinimą, ištikimumą Bažnyčiai ir meilę savo tautai.

Bostono arkivysk. P. Cushing buvo pasiryžęs dalyvauti laidotuvėse, tačiau tuo metu buvo nugabentas į ligoninę injekcijai ir nebespėjo atvykti.

Iš nelietuvių kunigų dalyvavo per 50. Taip pat dalyvavo visos apylinkėje esančios seselės.

Kunigų tarpe matėsi T. Marijonų Provinciolas T. Atkočius, specialiai atvykęs į laidotuves iš Čikagos, T. Pranciškonų atstovai iš Kennebunk Port, T. Jezuitų ir La Salette ordino lietuviai vienuoliai.

Pasauliečių organizacijos dalyvavo su vėliavomis, kurių prieky buvo Dariaus posto vėliava su komandierium J. Romanu. Lietuviai profesionalai taip pat buvo atsiuntę savo atstovus.

A. a. Prel. K. Urbonavičiaus kūnas po pamaldų išlydėtas ir palaidotas N. Kalvarijos kapinėse.

Jo atminimas lietuvių tarpe visada liks, kaip uolaus, švento kunigo, labai mielo žmogaus, didelio savo tautos mylėtojo, darbštaus plunksnos darbininko.

K.

EKRANAS

Vienas iš ilgiausiai New Yorko kino teatruose rodomų filmų šiuo metu yra anglų gamybos komedija **"Lavender Hill Mob."** Šis filmas rodomas jau 6-tas mėnuo Fine Arts teatre, 58 g. tarp Park ir Lexington Ave. Filmo turinys sukasi apie vieną paprastą valdininkėlį, kuriam pasiseka pagarsėti: jis pavagia iš Anglijos Banko milijoną svarų. Filmas — be priekaištų: vaidyba gera, puiki intryga ir daug humoro. Tame pačiame teatre rodomas taip pat ypatingos vertės kultūrinis filmas **"Nature's Half Acre".** Tai gamtos gyvenimo ir mirties ištrauka, vaizduojantį augalų, vabzdžių ir paukščių pasaulį. Viskas filmuota puikiai pasisekusiose natūraliose spalvose. Be to, įdomiai pasakojama. Gamtos mėgėjui šis filmas tikrai vertas pamatyti.

Dar nevėlu pamatyti vieną geriausių pereitų metų gamybos filmų **"Detektyvo istoriją",** kurioje vaizduojama kova tarp žmogiškos širdies ir šalto principo. Didelė filmo įtampa, be to įtikinama visų artistų vaidyba žiūrovą patraukia ir pavergia. Kas praleido progą jį pamatyti anksčiau — paieškokite mažesniuose kino teatruose.

Kino apžvalga. Geriausiais 1951 metų filmų artistais **Look** žurnalas pripažino anglų aktorę Vivien Leigh už jos sukurtą Blanche's vaidmenį filme "Streetcar named Desire" ir Frederic March už Willie Lomano tipą "Pirklio mirtyje • Praeitų metų filmas "Bright Victory" kuriame vaizduojama aklo karo veterano gyvenimas ir meilė, skaitomas geriausiu siužeto atžvilgiu filmu. Tokiu jį pripažino žurnalas Look ir filmų rašytojų sąjunga • Jau netoli milijonas žmonių New Yorko Astor teatre matė milžiniškąjį filmą "Quo Vadis" • Ruošiamas biografinis Leoncavallio, "Pajacų" kompozitoriaus, filmas. Paties Leoncavallio rolę vaidins Mario Lanza • Netrukus ekrane pasirodys spalvoti V. Hugo "Vargdieniai." Prieš kurį laiką dar Lietuvoje turėjom juos nespalvotus.

jb

BOSTONO ŽINIOS

Rengiama didelė bendruomenės šventė

Kovo 5 d. vakare įvyko laik. bendruomenės komiteto Bostone svarbus posėdis, kuriame nutarta bendruomenės veiklos pradžiai atžymėti š. m. gegužės 4 d. So. Boston High School auditorijoj surengti masinį susirinkimą su įžymiais kalbėtojais ir plačia menine programa. Meninei programai atlikti nutarta kvesti visus tris Bostone veikiančius lietuvių chorus ir ir kitus žymiuosius meninnkus. Kitos organizacijos prašomos tą dieną nieko nerengti ir raginti savo narius dalyvauti bendruomenės darbe. Narių į bendruomenę įrašymas greitai jau bus pradėtas.

Pagerbė klubo veikėjus

Sekmadienį, kovo 9 d., 6 val. vak. L. Pil. D-jos salėje įvyko pagerbimas skirtas atžymėti nuopelnus jau pasitraukusių iš pareigų klubo veikėjų. Buvo pagerbti St. Mockus, J. Lekys, A. Nemaksis.

BALF vietos skyriaus narių metinis susirinkimas

Įvyksta L. Piliečių Dr-jos salėje šį trečiadienį, kovo 12 d. 7 val. 30 min. Bus padaryti pranešimai ir renkama nauja valdyba.

Naujas advokatas

Jaunas lietuvis advokatas A. Ywoškus šiomis dienomis atidarė savo įstaigą 503 E. 5th St. So. Boston.

Paprastas pilietis

Vasario 16 d. proga geraširdis Amerikos lietuvis, kuris dėl kuklumo prašo jo pavardės viešai neskelbti, vėl paaukojo $20 ligoniams teisininkams šelpti Vokietijoj.

"DARBININKO" RĖMĖJAI

"Darbininkui" paremti aukojo po 1 dol.: Yszganaitis, New Haven, Conn., J. Abtis, New Haven, Conn., J. Abrose, Broad Brook, Conn., P. Tirilis, Stoughton, Mass., Aišnoras, Worcester, Mass., J. Sprainaitis, Paterson, N. J., M. Cizauskas, Elizabeth, N. J., R. Zanevičius, E. Vandergrift, Pa., D. Jurošius, No. Andover, Mass., J. Akulevičius, Providence, R. I., J. Cernius, Maspeth, N. Y., I. Baliutis, Norwood, Mass., A. Vieškalnis, Brighton, Mass., M. Karpienė, Waterbury, Conn., S. Gaputis, Philadelphia, Pa.

Po 50 c.: J. Jokubauskas, D. Smolskis, E. Mataliunas, A. Klevas, V. Liugminas, M. Mikletonis, V. Vitkus, I. Sarka, O. Aleskevičius, P. Laurinaitis, P. Suopis, V. Urbonas, J. Bernotas, — Waterbury, Conn., J. Kubilas, Yonkers, N. Y., O. Baronienė, Lawrence, Mass., Neverauskas, Minersville, Pa., J. Šimienė, So. Boston, Mass., P. Jonikas, Salem, Mass., K. Vaitkevičius, Athol, Mass., J. Anusauskas, Bridgeport, Conn., R. Mescol, Philadelphia, Pa., J. Ivanauskas, Phila., Pa.

Nuoširdus dėkui!

Administracija

Dail. V. K. Jonynas

piešia viršelį Valančiaus "Vaikų Knygelei", kuri dar šį mėnesį išeina iš spaudos. Ją leidžia "Gabija", pereitais metais knygų leidyboje veikliausiai pasireiškusi.

Studentės Manhattenville kolegijoje

N. Y. Journal American vasario 23 d. numeryje įsidėjo nuotraukas ir pasikalbėjimą, kaip gyvena ir studijuoja DP studentės Manhattenville kolegijoje (Šv. Širdies seserų). Viso kolegijoje yra 11 DP studenčių: Iš Lietuvos, Vengrijos, Čekoslovakijos ir Ukrainos. Ankščiau vienu metu studijavo net trys lietuvaitės. Dabar yra tik Elvira Apanavičiūtė, kuri studijuoja literatūrą. Stipendijas skiria pati kolegija, ir vienos studentės mokslas bei pragyvenimas metams kainuoja 1700 dol. Laikraštis nuotraukomis pavaizdavo DP studentes moksle ir pasikalbėjime supažindino su kiekviena iš jų.

Civilinės Apsaugos Įstaiga

New Yorke išleido instrukcijas, kaip gyventojai turi elgtis oro pavojaus metu tuo atveju, jei įvyktų kaulų lūžimas. Visais atvejais ta ketvirtoji šios įstaigos instrukcija įspėja patiems nesiimti trūkusius kaulus taisyti, bet stengtis išlaukti, ligi ateis reikalinga kvalifikuota pagalba.

A. † A.

MIRUSIEJI

Jonas Burtavich, 66 m., mirė vasario 2 d., palaidotas vasario 6 d. šv. Jono kapinėse.

Jurgis Kraujalis, 57 m., mirė vasario 9 d., palaidotas vasario 14 d. Kalvarijos kapinėse.

Jurgis Presgint 77 m., mirė vasario 21 d., palaidotas vasario 23 d. švč. Trejybės kapinėse.

Walter Solub, 74 m., mirė vasario 25 d., palaidotas vasario 29 d. Kalvarijos kapinėse.

Visi mirusieji į kapines nulydėti po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Adv. A. Shalna

Lietuvos garbės konsulas Bostone, prisiuntė "Darbininkui" straipsnį, kuriame rašoma, kas gali būti Amerikoje advokatu ir kaip susirasti sau patį tinkamiausį. Straipsnis išverstas į lietuvių kalbą ir greit pasirodys "Darbininke". Jis bus daug kam labai naudingas pasiskaityti.

"Gabrunas Field"

Tokiu vardu bus pavadinta naujai įrengtoji sporto aikštė submarinų bazėje, Pearl Harbor uoste, Hawajų saloje. Dedikacijos iškilmės įvyks kovo 22 d. Tuo būdu bus pagerbtas Bostono lietuvis, heroiškai žuvęs su Amerikos submarinu "Sculpin" Pacifiko vandenyne 1943 m. Jo motina, Magdelena Gabriūnienė gyvena Dorchestery, o sesuo yra žmona adv. K. J. Kalinausko, gyv. So. Bostone.

Rusijos grąžinti ledlaužiai

iš Vokieijos atplaukė į Bostono uostą. Abu ledlaužiai rasti "baisiai nešvarūs". Jie bus pagrindiniai išvalyti ir atremontuoti.

Knygos ligoniams Vokietijoj

Paskelbus spaudoj, kad seneliai ir ligoniai, likusieji Vokietijoj, prašo knygų, tuoj atsirado nemažai bostoniečių, kurie nupirko knygą **Marija kalba pasauliui** ir prašė per Balfą nusiųsti Vokietijon, būtent: Magdė Grubinskas 2 knygas, Veronika Kazėnas 2 kn., Ona Kauneckas 2 kn., Marė Jones 4 kn., ir Jonas Brunotas 5 knygas. Knygų kaina $2.

CAMBRIDGE, MASS.

Lietuvių Katalikų Klubas šiemet ruošia išvažiavimą į Brockton, Mass., Fair Grounds. Dalyvaus Al. Sakalo orkestras. Kviečiami prisidėti ir kiti katalikų klubai.

NAUJAS KARIO NUMERIS

Šią savaitę išėjo iš spaudos KARIO žurnalo š. m. 2 nr. Turinyje visa eilė kultūrinių, istorinių, karinių bei politinių strapsnių, daug iliustracijų, mūsų karių veidų iš JAV armijos eilių.

Šiuo numeriu KARYJE įvedamas gausiai paveiksluotas skyrius — priedas **"Iliustruotas Karys."** Jame tilps istorinių, karinio, kultūrinio ir kt. gyvenimo sričių iliustracijų.

Taip pat jau atspausta ir netrukus išeis KARIO išleidžiama knyga Eric Williams "The Wooden Horse" vertimas.

Atsiųsta paminėti

Vaclovas Biržiška — VYSKUPO MOTIEJAUS VALANČIAUS BIOGRAFIJOS BRUOŽAI. Atspaustas iš "Aidų" kultūros žurnalo. Išleido "Aidai". 99 psl.

Zum Gedanktag der Litauischen Unabhaengigkeit am 16. 2. 1918. — Vliko atsišaukimas į vokiečių visuomenę.

Hilferut aus den Waeldern Litauens. — Lietuvos partizanų laiškas šv. Tėvui, išleistas vokiškai tarptautinio komiteto krikščioniškai kultūrai ginti. Leidinėlio kiekvienas puslapis gražiai pailiustruotas piešiniais.

Lietuvių Dienos — vasario mėn. —2 nr.

Brooklyno Vaidintojų Trupė

1952 m. kovo mėn. 23 d.

APREIŠKIMO PAR. SALĖJE, North 5 ir Havemeyer St.

vaidins **T. GUTHKE'S** 3 veiksmų linksmą vaizdelį

MELAGĖLIS

Bilietai tik po 1 dol. suaugusiems, o vaikams 0,75 c. Vaidinama bus 3 val. po pietų ir 6 val. vakaro.

Bilietai iš anksto gaunami "Gabijoje", pas J. Ginkų ir vaidinimo dieną prie įėjimo į salę.

Nepraleiskite progos, nepamatę šio linksmo vaizdelio